

KS KONSULENT

Porsanger brann- og redningstjeneste

Innholdsfortegnelse

1	<i>Sammendrag</i>	4
2	<i>Innledning</i>	6
3	<i>Bakgrunn</i>	7
4	<i>Lov, forskrift og avtaler</i>	7
5	<i>Utviklingstrekk for brann- og redning</i>	8
5.1	Utviklingstrekk	8
5.2	Brannstudien i 2013	9
5.3	Hendelser – utviklingstrekk	10
5.4	Risiko- og sårbarhetsanalyse	10
6	<i>Statlig tilsyn</i>	11
7	<i>KOSTRA-analyse</i>	12
7.1	Om KOSTRA	12
7.2	Tekniske forutsetninger for analysen	13
7.3	KOSTRA-analysen	14
7.4	Oppsummering - KOSTRA	23
8	<i>Utfordringene for Porsanger brannvesen</i>	24
9	<i>Alternative tiltak</i>	24
9.1	Ny risiko- og sårbarhetsanalyse	24
9.2	Ledelse i brannvesenet	25
9.2.1	Antall lederstillinger	25
9.2.2	Organisering på ledernivå	26
9.3	Forebyggende arbeid	27
9.3.1	Nasjonale krav til forebyggende arbeid	27
9.3.2	Forebyggende arbeid i Porsanger kommune	27
9.4	Feiing og tilsyn	29
9.4.1	Feiing og tilsyn i boliger	29
9.4.2	Feiing og tilsyn i fritidsboliger	30
9.4.3	Avgift for feiing og tilsyn	31
9.4.4	Feiing og tilsyn i nabokommuner	31
9.5	Beredskap - brannordningen	32
9.5.1	Nasjonale krav og utviklingstrekk	32
9.5.2	Vaktberedskap – Porsanger	33
9.5.3	Overordnet vakt	34
9.5.4	Dagtidansatte	34
9.6	Øvelser	35
9.7	Andre kommunale oppgaver	35
9.8	Brannstasjon, biler og utstyr	35
9.9	Arbeidsmiljøet	36

10	<i>Interkommunalt samarbeid</i>	36
11	<i>Anbefaling</i>	37
12	<i>Kilder</i>	38

1 Sammendrag

Rapporten beskriver nasjonale krav og forventninger til brann- og redningstjenestene. Utvidet samarbeid og større brannvesen for å trygge liv, helse og verdier er en nasjonalt utvikling. Rapporten omtaler dagens samarbeid mellom Porsanger og andre kommuner, og muligheter for å utvide dette. I kapittel 10 omtales dette.

Direktoratet for sikkerhet og beredskap (DSB) er statens tilsynsmyndighet. Porsanger hadde tilsyn i 2015. Dette er omtalt i kapittel 6. Kommunen fikk 3 avvik. To av disse er lukket. Kravet om dreierende overordnet vakt arbeides det med. Dette kan løses innenfor eget brannvesen; eller i samarbeid med andre kommuner.

I kapittel 7 gjennomgår vi KOSTRA-tall. Disse viser at Porsanger kommune driver sin brann- og redningstjeneste med betydelig høyere kostnader enn gjennomsnittet for landet og de tre kommunene vi har sammenliknet med. Dette henger klart sammen med bemanningsgraden i tjenesten.

Etter vår vurdering er forholdet mellom ressursinnsats og resultat i brannvesenet for svak. Kommunen har behov for kostnadsreduksjoner, det er mulig å redusere kostnadene i brannvesenet. Dette må imidlertid skje på en slik måte at innbyggernes trygghet ivaretas; og innenfor gjeldende dimensjoneringskrav og kommunens egen risiko- og sårbarhetsvurdering. I kapittel 9 omtales alternativer for slike innsparinger.

KS-Konsulent har vurderinger og anbefalinger i de ulike kapitlene. I kapittel 11 gir vi våre samlede anbefalinger. Disse er:

Kommunen må snarest mulig starte arbeidet med en ny risiko- og sårbarhetsanalyse. En eventuell endring av vaktberedskap kan først gjøres når risiko- og sårbarhetsanalysen er gjennomført.

Kommunen bør vurdere om den ønsker å selge feie- og tilsynstjenester til nabokommuner. Ved eventuelt salg av tjenester må det inngås forpliktende intensjonsavtaler som grunnlag for kommunens dimensjonering av feiertjenesten. Hvis kommunen ønsker å selge tjenester, må det inngås forutsigbare og langsiktige avtaler.

Kommunen bør gjennomgå lederbemanningen, klargjøre ledernes roller, utarbeide og inngå lederavtale med brannsjefen. En reduksjon i antall ansatte i ledelsen mener vi kan skje før ny risiko- og sårbarhetsanalyse er gjennomført. Likevel bør dette skje slik at vaktberedskapen opprettholdes.

Fysisk og psykososialt arbeidsmiljø er et lederansvar for brannsjef og brannvesenets ledelse. Kommunalsjefen bør være støtte for brannsjefen i dette arbeidet.

Kommunen bør etablere et økt samarbeid mellom aktuelle enheter i kommunen om krise- og beredskapsoppgaver og brann- og skadeforebyggende arbeid. Initiativet bør være hos rådmannen og kommunalsjefen for kommunalteknikk og beredskap.

Kommunen bør se nærmere på om et interkommunalt samarbeid om brann- og redningstjenestene kan etableres. Ut fra nabokommuners interesse for kjøp av feie- og tilsynstjenester, mener vi at det bør være grunnlag for å drøfte et utvidet interkommunalt samarbeid. Porsanger kommune anbefales å ta initiativ overfor nabokommuner.

2 Innledning

Denne rapporten er utarbeidet av KS-Konsulent as på oppdrag for Porsanger kommune. Formålet med oppdraget er formulert slik: å foreta en samlet gjennomgang av Porsanger brann- og redningstjenestes rammer, herunder vurdere tildelte ressurser mot behov i forhold til de oppgaver virksomheten er satt til å løse, og komme med forslag til tiltak som medfører at virksomheten oppnår balanse mellom tildelt nettoramme og regnskap.

Oppdraget er utført ved en gjennomgang av dokumentasjon valgt ut av Porsanger kommune, intervjuer med lederne og tillitsvalgt ved Porsanger brannstasjon, rådmannen og kommunalsjef for kommunalteknikk og beredskap. Vi har også sett på KOSTRA-data (kommunal-statlig-rapportering) for Porsanger og utvalgte kommuner innenfor aktuelle statistikkområder.

Vår vurdering bygger også på lov og forskrifter for denne tjenesten, og de nasjonale utfordringer slik de er beskrevet i offentlige dokumenter og forskningsrapport om framtidens brann- og redningsvesen.

Innenfor rammen av oppdraget gir vi i denne rapporten en kortfattet beskrivelse av nåsituasjonen, utfordringsbildet for brann- og redningstjenesten generelt og mer spesifikt for Porsanger brannvesen. Dette er ikke en evaluering av brannvesenet. Vi har benyttet informasjon fra samtaler og annet materialet til å anbefale tiltak for videre arbeid og beslutninger i kommunen.

Det er vår intensjon at rapporten skal bli et godt bidrag til kommunens framtidige brann- og redningstjeneste.

KS-Konsulent as vil takke alle vi har møtt i Porsanger kommune for den vennlige, åpne og delende holdningen vi har blitt møtt med. Oppdraget er utført av seniorrådgiver Arild Sørum Stana i samarbeid med seniorrådgiver Håvard Moe.

Hamar, 15. januar 2019

Arild S Stana
Seniorrådgiver

3 Bakgrunn

Porsanger kommunestyre vedtok i møte 14.12. 17 (sak 42/17) resultatmål for 2018. For rammeområde R1620 Beredskapstjenester som omfatter beredskapstjenester, forebyggende brannvern, akutt forurensning og sivilt beredskap ble følgende resultatmål vedtatt:

- Tilsyn med særskilte brannobjekter skal være 100 % og alle boliger skal ha tilbud om behovsprøvd feiing eller tilsyn.
- Ekstern analyse for å dimensjonere brann- og feietjenesten i tråd med lovkrav, behov og mulige regionale samarbeid.

Porsanger brannvesen er en virksomhet underlagt Kommunalteknikk og Beredskap. KOSTRA viser at Porsanger kommune for brann og andre ulykker, siden 2010, har hatt betydelig høyere driftsutgifter målt i kr. pr. innbygger enn sammenlignbare kommuner. På den bakgrunn ønsker kommunen en ekstern gjennomgang av virksomheten for å analysere nå-situasjonen og komme med forslag til tiltak for å redusere kostnadene innenfor minimumskravene og egen risiko- og sårbarhetsvurdering. Gjennomgangen skal bygge på nasjonale krav til kommunal brann- og redningstjeneste.

4 Lov, forskrift og avtaler

Brann- og redningstjenesten er et velregulert tjenesteområde. Den viktigste lov med forskrift er

- lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) av 14. juni 2002 nr. 20
- forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen (dimensjoneringsforskriften) av 26. juni 2002
- Forskrift om brannforebygging gjeldende fra 01.01.2016

Dimensjoneringsforskriften regulerer kommunens ansvar, lokalisering, bemanning og kompetanse i brann- og redningstjenestene. Forskriften er under revisjon. Det ikke er kjent om forslagene blir vedtatt, og når forskriften trer i kraft. I denne rapporten benytter vi gjeldende forskrift, og omtaler i noen sammenhenger foreslåtte endringer. Forslaget inneholder ingen endringer med krav som fører til organisatoriske endringer for Porsanger kommune. Kravene til å identifisere og analysere behov, og å omsette dette til prioritering og tiltak er en forventning både i det forebyggende og beredskapsmessige arbeidet. Kompetanse og kapasitet til å utføre beredskapsanalyser og behovsrettet innsats må vektlegges selv om forskriften ikke er vedtatt.

Forskrift om brannforebygging plasserer et ansvar hos eiere og brukere av bygninger og lokaler. Det forventes at brannforebyggende arbeid; blant annet tilsyn og feiing, utføres ut fra behov; og mindre etter rutiner og frekvens.

Arbeidsmiljøloven med forskrifter regulerer arbeidstid og helse, miljø og sikkerhet.

Hovedavtalen og «brannavtalen», SFS 2404 Brann- og redningstjeneste, inngått mellom arbeidstakerorganisasjonene og KS regulerer arbeidstids- og arbeidsvilkår, og lønn og godtgjøring. Brannavtalen åpner på flere områder opp for lokale avtaler. Brannvesenet har slike lokale avtaler.

5 Utviklingstrekk for brann- og redning

Brannstudien i 2013, Regjeringens samfunnssikkerhetsmelding «Risiko i et trygt samfunn» i 2016, Nærpolitireformen «Morgendagens politi-Norge» i 2016, regjeringens styrking av totalforsvaret og brann og redning sine oppgaver i totalforsvaret legger føring for den kommunale beredskapen.

5.1 Utviklingstrekk

Risikobildet er sammensatt, og synliggjør et stort behov for samhandling mellom nødetater og øvrige beredskapsstyrker. Det forventes sikkerhet på alle områder. Noen forhold som påvirker arbeidet med beredskap og samfunnssikkerhet er:

- Naturskapte hendelser – ekstremvær med flom, overvann og skogbranner
- Miljø – forurensing
- Demografisk utvikling – en økende andel eldre over 90 år, og et stort antall hjemmeboende innbyggere med stor brannrisiko
- Hendelser med pågående livstruende vold (PLIVO) er politiet ansvar. Brann- og redningstjenesten er en del av ressursen i slike hendelser.
- Hendelser med farlige stoffer og stridsgasser (CBRNE)
- 110-sentralene er samlokalisert med politiets operasjonssentraler. Dette styrker koordineringen og ressursutnyttelsen ved store eller flere samtidige hendelser. Dette betinger mer koordinerte rutiner og bedre samhandling med det enkelte brannvesen.

Brannvesenet har fått mange flere og mer krevende oppgaver. Dette krever økende behov for lokal risikovurdering, økende grad av forebyggende arbeid, samhandling mellom nødetatene, spesialisert kompetanse og øvelser på en stor variasjon av hendelser. Utviklingen går i retning av flere større brannvesen for å løse disse oppgavene med nødvendig kompetanse, store nok fagmiljøer, kapasitet og utstyr.

Et annet utviklingstrekk er at kvaliteten på brannvesenets arbeid får større oppmerksomhet både fra myndighetene, forsikringsselskap, eiere av eiendom og andre skadelidte. Evaluering av hendelser og øvelser for å sikre kontinuerlig forbedring og læring er derfor et stadig viktigere virkemiddel for brann- og redningstjenestene.

Eksempel på dette er evalueringene av storbrannen i Lærdal og REVAC-brannen i Vestfold. Den eksterne evalueringen av REVAC-brannen, utført for Vestfold Interkommunale brannvesen IKS, hadde som formålet å få fram lærings- og

forbedringsmuligheter som et bidrag til brannvesenets kontinuerlige arbeid med å videreutvikle seg innen forebygging, beredskap og håndtering av alvorlige hendelser.

De nasjonale prinsippene for krisehåndtering; ansvar, nærhet, likhet og samvirke, forutsetter mer samarbeid om beredskap. Krisehåndtering bygger på at alle oppdrag skal løses lokalt med lokale ressurser, og med samvirke og støtte fra andre nødetater og kriseledelse på kommunalt, fylkes- og nasjonalt nivå.

Erfaring med organisering av beredskap ved ulike hendelse som brann, akutt forurensing og andre typer hendelser har avdekket behov for en mer ensartet organisering av beredskapen uavhengig av type hendelse. Enhetlig ledelsessystem (ELS) er utarbeidet av DSB, Kystverket og Klima- og forurensingsdirektoratet for å få en mer ensartet og gjenkjennbar organisering av beredskapen i kommunene.

5.2 Brannstudien i 2013

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) fikk i oktober 2012 i oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet å opprette og lede en arbeidsgruppe som skulle se på brann- og redningsvesenets organisering og ressurser. Mandatet åpnet ikke for å vurdere flytting av ansvaret for å etablere og drifte brann- og redningsvesenet. Det skal fortsatt være et kommunalt ansvar.

Det ble utført et grundig arbeid og arbeidsgruppen kom, på bakgrunn av oppgavene og de kritiske suksessfaktorene, fram til et sett av kriterier for organisering av framtidens brann- og redningsvesen. I tillegg ble det utledet kriterier på bakgrunn av demokrati, styring og kontroll samt økonomi.

De alternative modellforslagene ble analysert opp mot disse kriteriene, og det ble foretatt en samlet vurdering av modellene mot hverandre. Det framkommer i analysen at dagens fragmenterte og dels svært små brannvesen skaper utfordringer. Noen stikkord er økonomi, kompetanse, systematikk, utvikling, ledelse, analyse og læring, forebygging, ansvar og styring.

Gruppen anbefalte modell 1 med fylkesvise brann- og redningsvesen. Modell 2 innebærer en organisering som skal dekke minst 100 000 innbyggere, eller følge fylkesgrensene. Denne gir større fleksibilitet innenfor de største fylkene. Modellene legger ingen formelle føringer for kommunenes organisering av brann- og redningstjenestene.

Brannstudien var ute på bred høring. Brannstudien blir referert til i brann-Norge, og har blitt og blir fulgt opp gjennom blant annet nye forskrifter; f.eks. forskrift om brannforebygging som trådte i kraft 01.01.2016 og dimensjoneringsforskrift som er under arbeid.

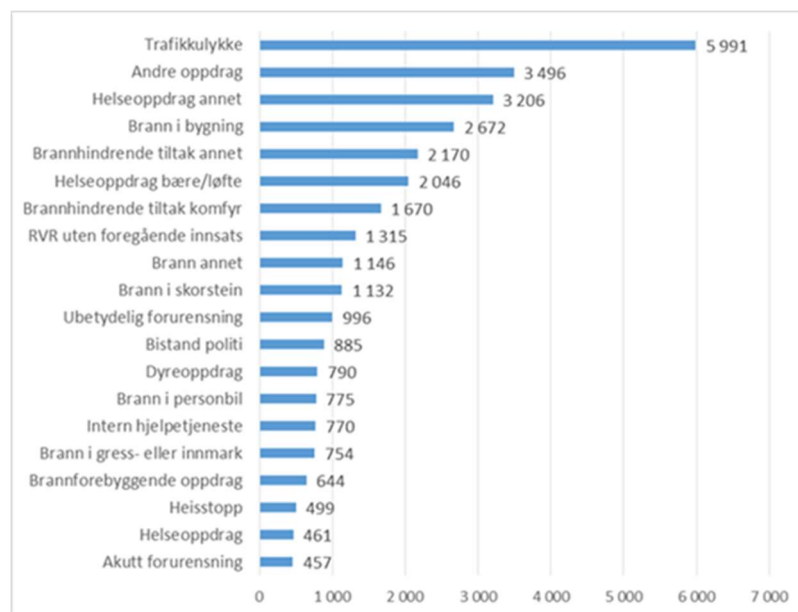
Kommuner og brann- og redningstjenester bruker også brannstudien som et grunnlag for sine beslutninger. Det er en forventning nasjonalt om større brann- og redningstjenester. Antallet større brann- og redningstjenester med flere kommuner sammen har økt de siste årene, og flere utredninger pågår for tiden.

5.3 Hendelser – utviklingstrekk

Brann- og redningstjenesten er i ferd med å bli samfunnets altnuligmann. Utviklingen de siste årene har gått i retning av at brann- og redningsvesenet bruker en stor del av ressursene på andre hendelser enn brann. Oppdragene deles i tre nesten like store deler; brann, ulykker og andre oppdrag. Aldri før har brann- og redningsvesenet gjennomført flere helseoppdrag enn de gjorde i 2017. Tall fra DSB for 2017 viser at brann- og redningsvesenets samlede antall oppdrag fordeler seg slik:

- Alle typer brannhendelser - 35 %
- Håndtering av uhell - 36 % - de største transportulykker (6 098 utrykninger) og helseoppdrag med 5 717. I helseoppdrag ligger alt fra assistanse til ambulansetjeneste til oppdrag der man rykker ut for å redde personer. For eksempel ved bruk av hjertestarter i påvente av ambulanse.
- Andre oppdrag - 29 % - serviceoppdrag for kommunens innbyggere som redning av verdier (1 320 oppdrag), forurensning (996 oppdrag), håndtering av naturhendelser (880 oppdrag), bistand til politiet (880 oppdrag) og redning av dyr (790 oppdrag).

Nedenstående sammenstilling viser fordelingen av type oppdrag nasjonalt. Tallene er fra BRIS som er brann- og redningsvesenets rapporteringsløsning til DSB. BRIS står for Brann, Redning, Innrapportering, Statistikk.

Kilde: DSB - Tall fra 2017

5.4 Risiko- og sårbarhetsanalyse

Trygghet for innbyggerne er det som må ha størst betydning i vurdering av framtidens organisering av brann- og redningstjenesten.

Det er gjennomført felles risikovurdering for Porsanger kommune i 2011. Denne ble da politisk behandlet, og er grunnlaget for dagens dimensjonering og organisering av beredskapsstyrken. Denne typen analyser må gjennomføres fortløpende som grunnlag for dimensjonering og organisering av tjenesten.

Brannvesenets evne til å håndtere ulike ulykkestyper knyttes til flere faktorer. De viktigste for brann- og redning er den mannskapsmessige og den utstyrmessige beredskapen, kapasitet, samt brannvesenets mulighet til å påvirke til reduksjon av risiko gjennom forebyggende tiltak. Riktig bruk av ressursene krever god kompetanse om beredskap og forebygging.

Nye risikosituasjoner krever nye løsninger; både hva gjelder kompetanse i å vurdere risiko, planlegge for å redusere, og å håndtere hendelser på best mulig måte.

6 Statlig tilsyn

Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB) er statlig tilsynsmyndighet for brann- og redningstjenesten.

DSBs siste tilsyn i Porsanger kommunes brannvesen var 24.08.2015. Følgende avvik framgår av rapporten datert 12.11.2015:

Avvik 1 – Dimensjonering

Kommunen har ikke brannsjef. Brannsjefstillingen må fylles, enten gjennom ansettelse eller samarbeid med annen kommune.

Brannsjef er tilsatt og tiltrådt. Kommunen har brannsjef i 100% stilling. Brannsjefen har permisjon i 50% av stillingen til 01.04.2019. Avviket er lukket.

Avvik 2 - Overordnet innsatsledelse

«Overordnet ledelse er ikke formalisert gjennom rutiner, dokumentasjon eller annen beskrivelse.»

DSBs kommentar: «Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen setter krav om at brannsjef og stedfortreder skal inngå i overordnet ledelse og ivareta denne rollen ved håndtering av hendelser. DSB anser Enhetlig ledelsessystem (ELS) som et godt system, og DSB anbefaler brann- og redningsvesenet å innarbeide ELS både i planverk og i hendelseshåndteringen.»

I kommunens svar til DSB 27.04. 2016 står det: «Porsanger kommune henviser til anke framsatt til Justis- og beredskapsdepartementet. Denne er fremdeles ikke besvart (Departementet) etter det Porsanger kommune kjenner til. Det bes her om et møte med Dere for å klarlegge dette punktet.»

Så langt vi får opplyst, er ikke dette forholdet avklart. Porsanger brannvesen skal i henhold til dimensjoneringsforskriften ha overordnet vakt. I § 5 – 6 heter det: «I kommuner eller brannvernregioner med tettsteder med mer enn 2.000 innbyggere skal det være dreiende overordnet vakt. Brannsjefen og stedfortreder skal inngå i

vaktordningen. Overordnet vakt skal kunne lede samtidig innsats på flere skadesteder. Flere kommuner kan ha felles overordnet vakt.»

KS-Konsulent mener det er brannsjefens ansvaret å organisere og å dokumentere at kommunen har overordnet vakt. KS-Konsulents anbefaling er at Porsanger kommune selv gjennomgår sine stillingsbeskrivelser og rutiner og dokumenterer dette i henhold til lov- og forskriftskrav. Vi tilrår også at det vurderes samarbeid med andre kommuner. Dette omtales nærmere i kapittel 10.

Avvik 3 - Øvelser

«Det er ikke lagt plan for øvingsaktiviteter og det gjennomføres ikke øvelser av brann- og redningstjenestens ledelse. Alt personell som inngår i beredskapen skal jevnlig øves for de oppgaver de kan forventes å bli stilt overfor i brann- og ulykkestilfeller.»

DSBs kommentar: «Store eller komplekse hendelser stiller store krav til ledelse og organisering, god planlegging og omfattende logistikk. Det er viktig at egne lederøvelser gjøres både på overordnet nivå og på utrykningsledernivået og at det også fremgår av øvelsesdokumentasjonen hva brann- og redningsvesenet øver på og eventuelle læringspunkter.»

I kommunens svar 27.04. 2016 står det: «Porsanger kommune legger med øvingslogger, som etter kommunens side viser øvingsaktiviteter som gjennomføres. Ytterligere dokumentasjon kan fremsendes ved behov.» Avviket må ansees som lukket.

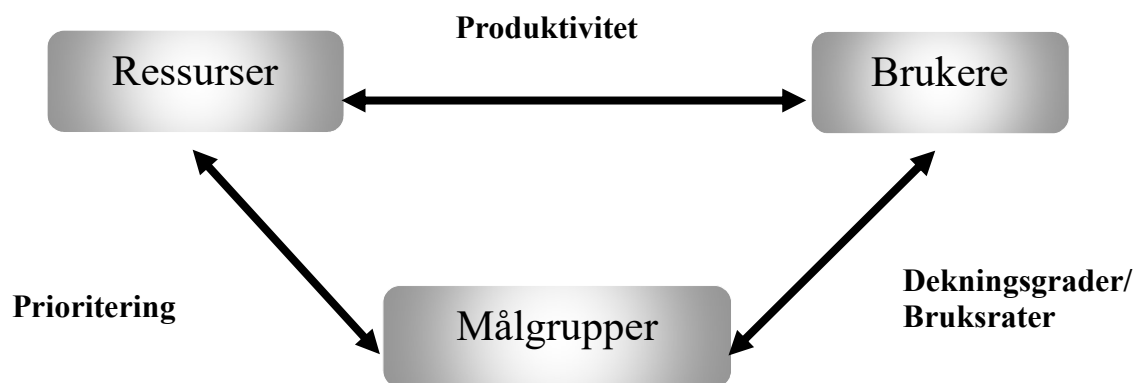
Lederøvelser bør fortsatt ha stort fokus; blant annet ut fra at kravet om overordnet vakt ikke er dekket.

7 KOSTRA-analyse

7.1 Om KOSTRA

KOSTRA (KOMmune-STat-RApportering) er et nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommunal og fylkeskommunal virksomhet. Informasjonen om (1) kommunale og fylkeskommunale tjenester, (2) bruk av ressurser på ulike tjenesteområder og (3) egenskaper ved befolkningen, blir registrert og sammenstilt for å gi relevant informasjon til beslutningstakere i kommuner, fylkeskommuner og staten.

KOSTRA rapporterer på tre dimensjoner – ressurser, brukere og målgrupper, som igjen danner grunnlaget for og presenteres som nøkkeltall for *prioriteringer*, *produktivitet* og *dekningsgrader*.

Produktivitet – sier noe om hvor mye man bruker pr tjeneste, og omtales i noen sammenhenger som enhetskostnad. Måles som netto driftsutgifter pr innbygger. I sammenligningen av produktiviteten mellom kommunene i denne rapporten er denne type nøkkeltall brukt.

Dekningsgrad – sier noe om hvor mange av kommunens innbyggere i en målgruppe som mottar tjenester. Eks: Antall kontrollerte A-objekter i kommunen.

Prioritering – sier noe om hvor mye penger man bruker på en målgruppe. Uttrykkes ofte som netto driftsutgifter pr innbygger i målgruppa.

7.2 Tekniske forutsetninger for analysen

Dette er en KOSTRA-analyse som fokuserer på likhet og variasjon i prioritet, dekningsgrader og produktivitet. Dette kan gi klare holdepunkter for hvor Porsanger bør rette oppmerksomheten, men KOSTRA sier lite om hva som er årsaken til variasjonen, være seg etablert praksis eller faktiske kvalitetsforskjeller.

Datagrunnlaget for denne rapporten er de foreløpige KOSTRA-tallene for 2017, som ble publisert 15. mars 2018 (og på to områder 2016-tall). I tillegg har vi med historiske tall for ti år tilbake i tid.

KS-K har erfaringer for at det kan være variasjoner som følge av ulik føringspraksis mellom kommunene eller feilrapporterte tall. Men generelt kan man si at kvaliteten på KOSTRA begynner å bli svært god og at det er sjelden man finner de helt store feilene eller ulikhetene i føringspraksis. Men; KS-Konsulent har ikke kvalitetssikret tallgrunnlaget. Det betyr at hvis det er rapportert feil inn i KOSTRA, så blir det også feil i rapporten. Porsanger må selv kvalitetssikre dette.

Brann og redning i Porsanger kommune blir i denne rapporten sammenlignet med tilsvarende tjenester i Nordkapp, Lyngen og Tingvoll kommuner. Denne sammenligningen er først og fremst gjort ut i fra et økonomisk perspektiv. Alle tre kommune er størrelsesmessig like og har omtrent samme utgiftsbehov, mens Porsanger, Nordkapp og Lyngen har et vesentlig høyere inntektsnivå enn Tingvoll. På den andre side har Tingvoll og Lyngen en beliggenhet i forhold til

omkringliggende kommuner som sannsynligvis gjør det noe enklere å få effekt av interkommunale samarbeid.

7.3 KOSTRA-analysen

Vi starter med en gjennomgang for hele tjenesten samlet, det vil si for funksjon 338 Forebygging og funksjon 339 brann og ulykke. Deretter vil vi se på funksjonene hver for seg.

Netto driftsutgifter pr innbygger

Vi begynner med å se på de totale kostnadene, det vil si netto driftsutgifter for områdene brann og redning og forebygging:

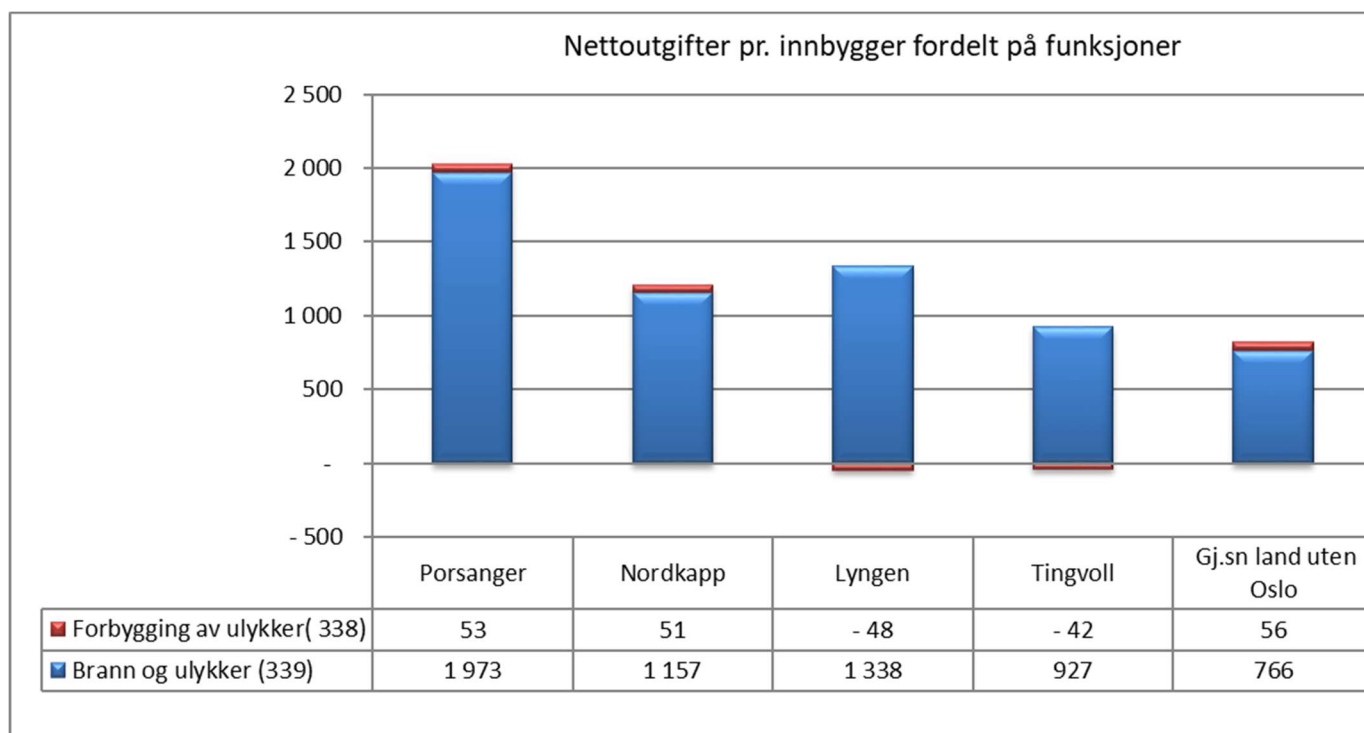

Diagram 1 – Nettoutgifter pr innbygger i kroner fordelt på 338 Forebygging av ulykker og 339 Brann og ulykker

Netto driftsutgifter pr innbygger for forebygging av ulykker (Funksjon 338) er kr 53 i Porsanger og kr 51 i Nordkapp. Når det gjelder brann og ulykker (funksjon 339) så bruker Porsanger kr 1973 pr innbygger, mens Nordkapp bruker kr 1 157. Lavest ligger Tingvoll med kr 927 pr innbygger. Gjennomsnittet for landet er kr 766. Hvis Porsanger hadde hatt samme ressursinnsats som Nordkapp, så hadde man brukt 3,2 mill mindre pr år på disse tjenestene. Hvis man hadde hatt samme ressursinnsats som Tingvoll, så hadde man brukt 4,2 mill mindre. Ressursbruken i Porsanger er med andre ord svært høy på dette område. Hvordan har så utviklingen vært over tid?

Diagrammet nedenfor viser utviklingen for nettodriftsutgifter per innbygger fra 2007 – 2017 for funksjon 338 og 339 samlet.

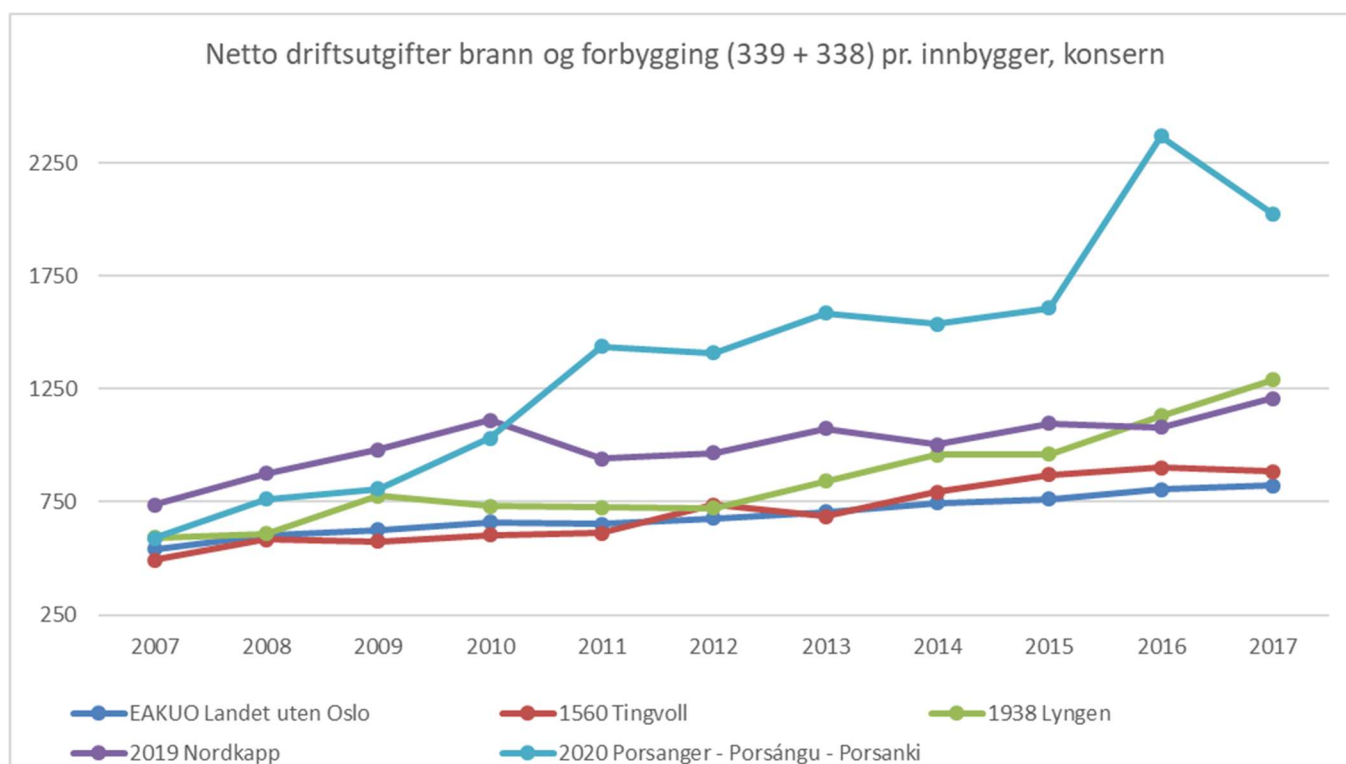

Diagram 2 – Tidsserie for netto driftsutgifter pr innbygger for funksjon 338 og 339 sammenlagt.

Diagrammet over viser at Porsanger har hatt en kostnadsutvikling som er vesentlig høyere enn landet i hele perioden. I 2009 brukte Porsanger 0,6 mill mer enn landsgjennomsnittet. I 2017 brukte Porsanger 4,8 mill mer enn landsgjennomsnittet. Det er en produktivetsforverring på 4,2 millioner på 8 år. Ser man nærmere på kurven så ser man at man fikk en kraftig kostnadsvekst i 2010 og 2011 og at man deretter etablerte seg på et nytt «normalnivå» rundt ca kr 1 400 pr innbygger. Så i 2016 og 2017 har man hatt et nytt kraftig kostnadshopp opp til ca 2 000 kr pr innbygger. Hva har skjedd på disse to punktene? Skyldes endringene politiske beslutninger eller endrete behov? Eller er det endringer i praksis i tjenesten?

Hvordan er så forholdet mellom lønnsutgifter og øvrige driftsutgifter (samlet for funksjon 338 + 339)?

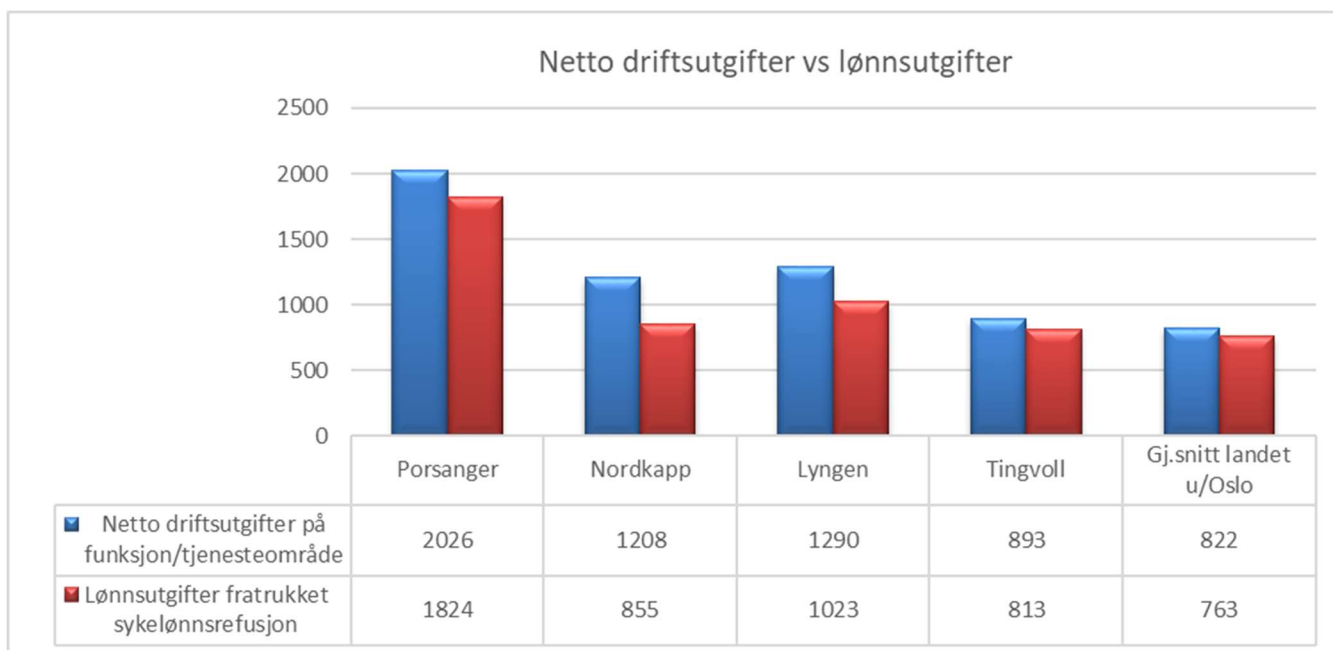

Diagram 3 – Netto driftsutgifter vs lønnsutgifter (fratrukket sykelønnsrefusjon)

Vi ser av diagrammet over at den absolutt største delen går til lønnsutgifter i alle kommunene og at Porsanger bruker kr 1824 pr innbygger (fratrukket sykelønnsrefusjon) på dette. Dette er mer enn dobbelt så mye som de andre kommunen i utvalget. Lavest ligger Tingvoll som bruker kr 813 pr innbygger og Nordkapp som bruker kr 855 pr innbygger på lønnsutgifter.

Er det slik at det er strukturer i Porsanger som krever så høy ressursinnsats? KOSTRA sier ikke så mye om dette, men ved slik sammenlikning er folketall, andel bosatt i tettsteder og gjennomsnittlig reisetid til kommunesenteret noen indikatorer som beskriver en behovsprofil for tjenesten:

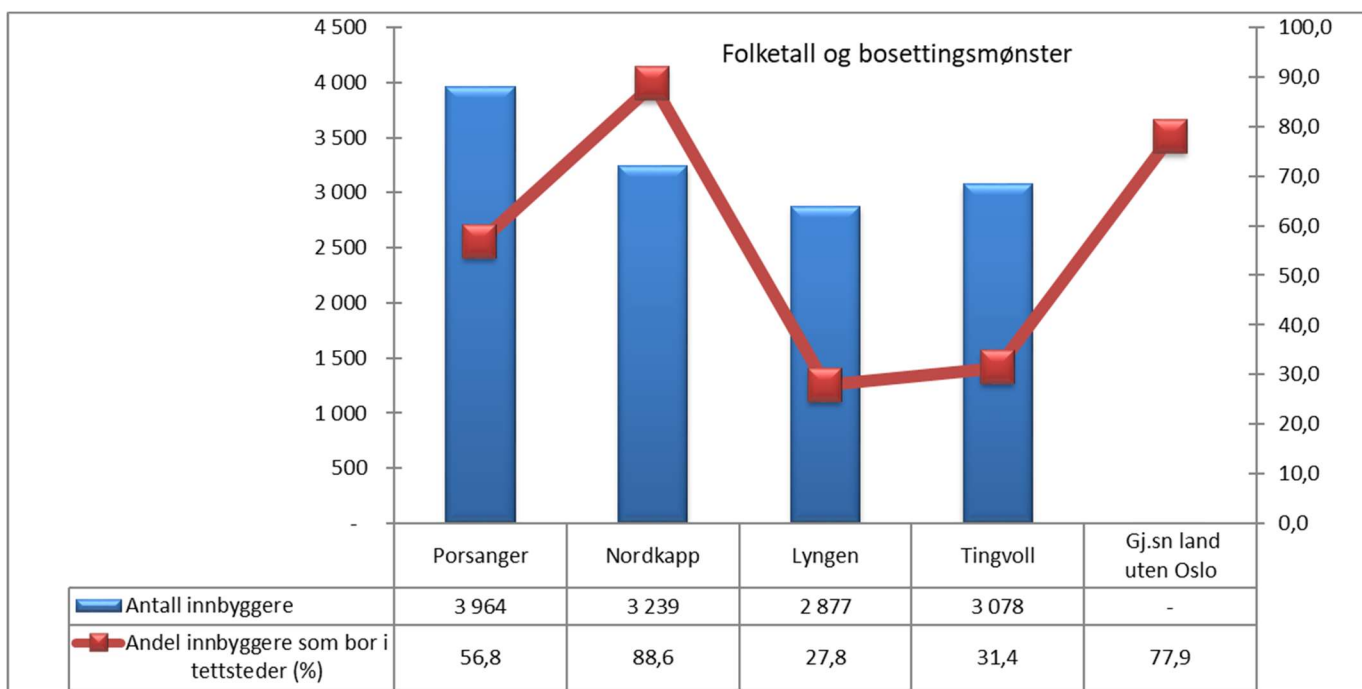

Diagram 4 – Folketall og bosettingsmønster

Vi ser av diagrammet over at Porsanger har høyest antall innbyggere i utvalget og middels andel som bor i tettsteder jmf SSB's definisjon¹.

Et annet viktig mål er grad av sentralitet i det totale bosettingsmønstret og hvor lang tid det gjennomsnittlig er for alle innbygger til kommunesenteret:

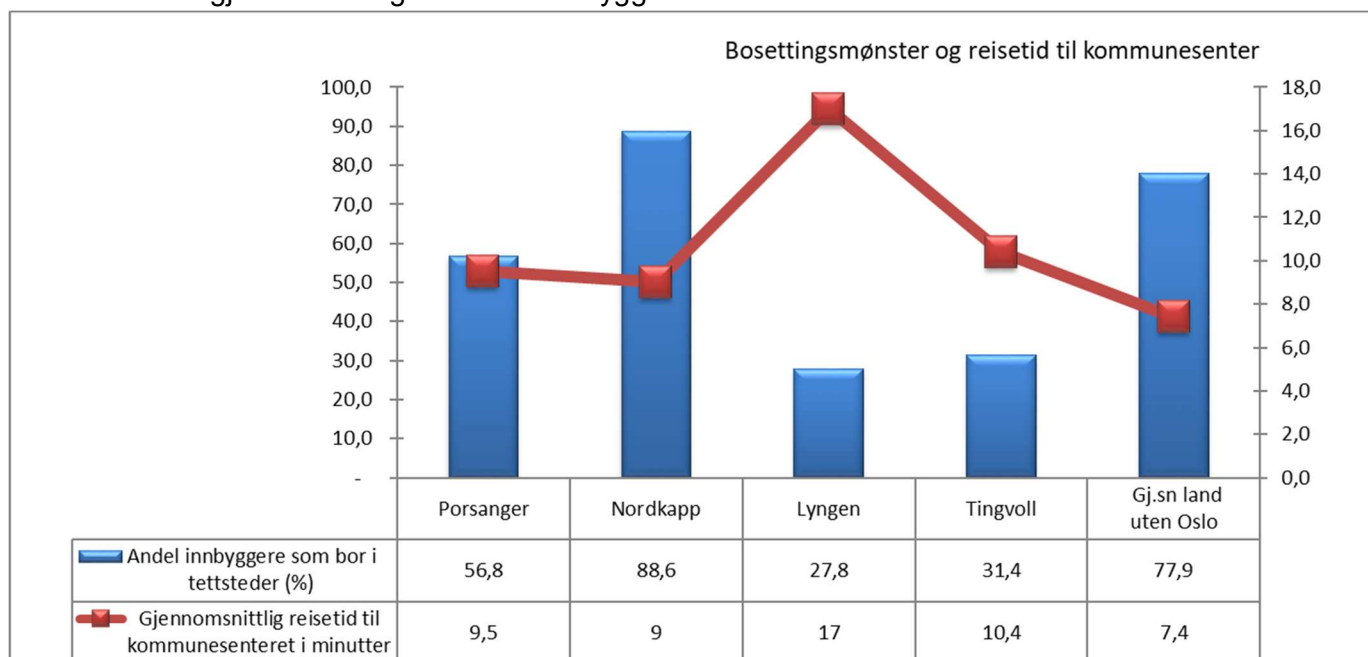

Diagram 5 – Bosettingsmønster og reisetid

Av diagrammet over ser vi at en innbygger i Porsanger i snitt har 9,5 minutters reisetid til kommunesentret. Dette er marginalt høyere enn Nordkapp, men lavere enn Tingvoll og vesentlig lavere enn Lyngen.

Hvis vi ser på antall bygningsbranner pr år så finner vi følgende:

¹ Et «tettsted» er et sted det bor mer enn 200 mennesker og det er mindre enn 50 meter i mellom husene jmf SSB.

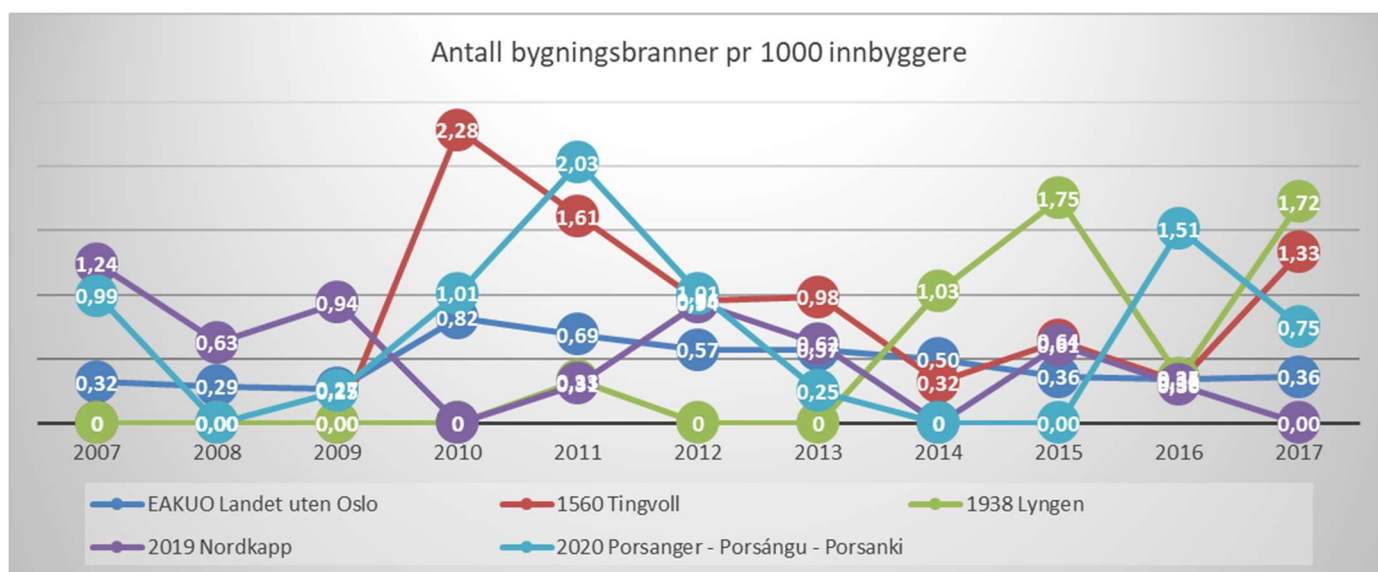

Diagram 6 – Antall bygningsbranner pr 1000 innbygger

Det er variasjoner mellom alle kommuner i utvalget over tid, men det synes bare å være tilfeldigheter og det er ikke mulig å se noe system i den historiske utviklingen

Vi vil i det påfølgende nå gå mer detaljert inn på de to funksjonene 338 og 339 hver for seg

Funksjon 338 Forebygging av ulykker

Vi starter med å se på den historiske utviklingen av netto driftsutgifter pr år:

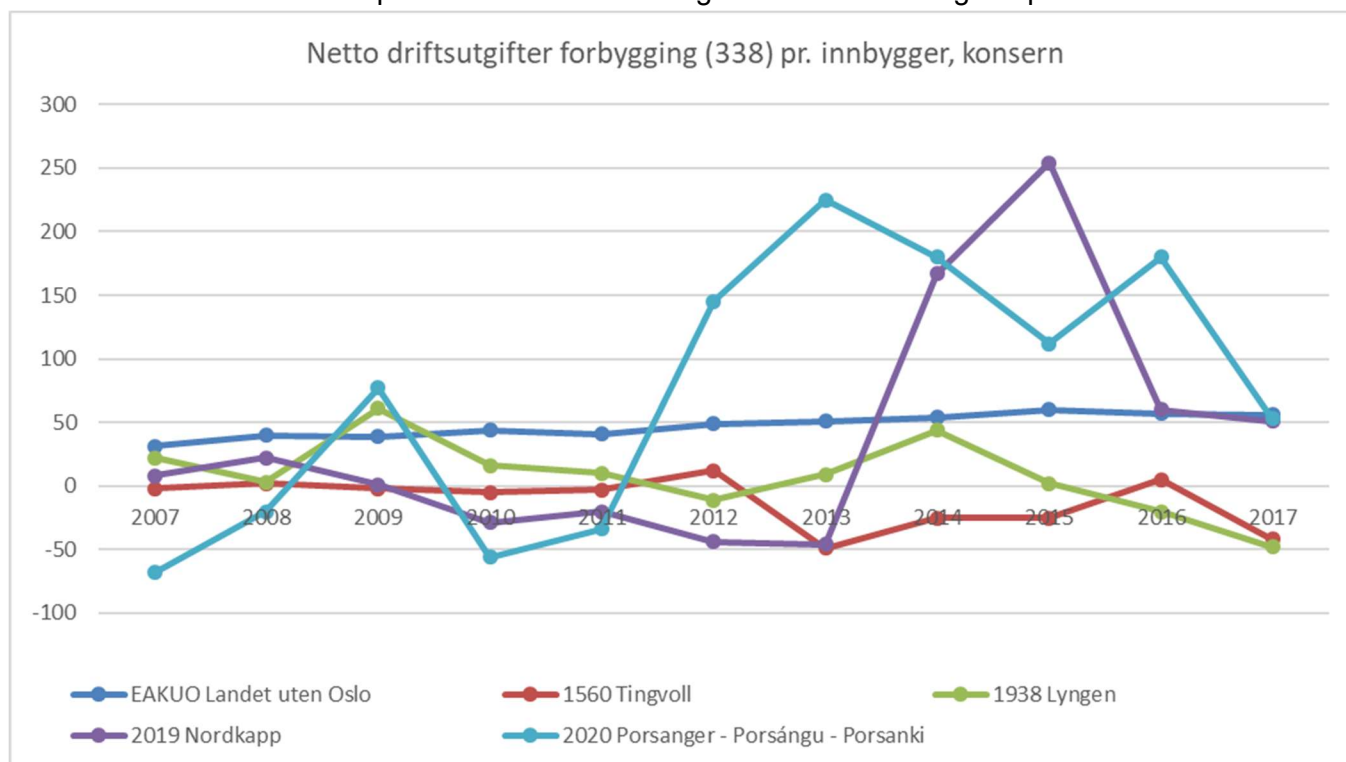

Diagram 7 – Tidsserie for netto driftsutgifter pr innbygger til funksjon 338 – forebygging av ulykker

Vi ser av diagrammet over at Porsanger i perioden 2012 – 2016 har hatt svært høye netto driftsutgifter til forebygging. Porsanger har gjennomsnittlig hatt en kostnad på kr 72 pr innbygger pr år (totalt kr 288' pr år) siste 11 år. I Nordkapp er tilsvarende tall kr 39, mens Lyngen og Tingvoll har hatt en liten netto inntekt i gjennomsnitt i hele perioden.

I diagrammet nedenfor har vi sammenholdt korrigerte brutto driftsutgifter og feiegebyrets størrelse:

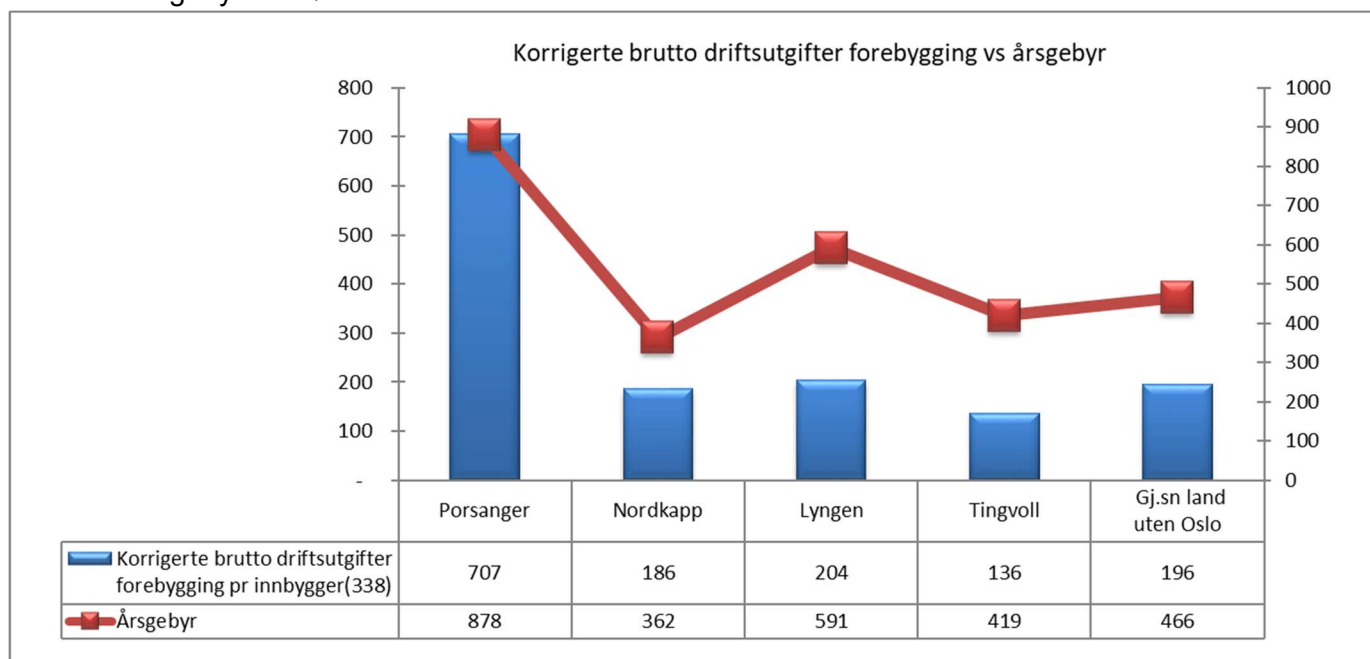

Diagram 8 – Korrigerte brutto driftsutgifter til forebygging av ulykker sett i forhold til feie- og tilsynsgebyr

Diagrammet over viser at Porsanger har svært høye korrigerte brutto driftsutgifter pr innbygger til forebygging. Porsanger oppgir å bruke kr 707 pr innbygger på dette. Lavest ligger Tingvoll som bruker kr 136 pr innbygger på dette. Dette gir også da direkte føringer for årsgebyret hvor Porsanger ligger klart høyest med kr 878. Lavest ligger Nordkapp med kr 362 i årsgebyr.

Hva blir da netto kostnaden (brutto kostnad fratrasket brukerbetalingene/gebyrinntektene)?

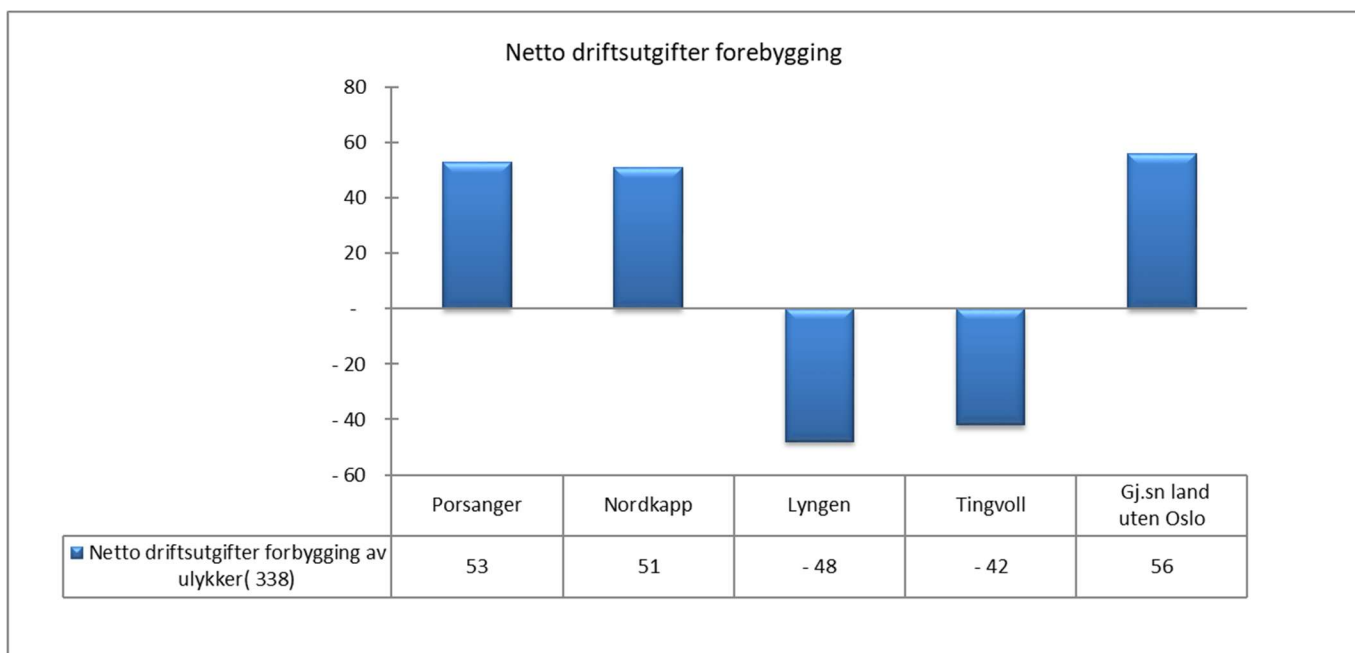

Diagram 9– Netto driftsutgifter til forebygging av ulykker

Diagrammet over viser altså hva tjenesten koster etter at gebyrene er trukket fra, dvs som må dekkes av skatt og rammetilskudd. Som vist over har Porsanger i utgangspunktet høye kostnader på området. Men når vi ser på årsgebyret så er dette også svært høyt. Det betyr at produktiviteten er svært lav/bruttkostnadene er svært høye.

Hovedårsaken til de høye nettokostnaden ser ut til å være høy bemanning:

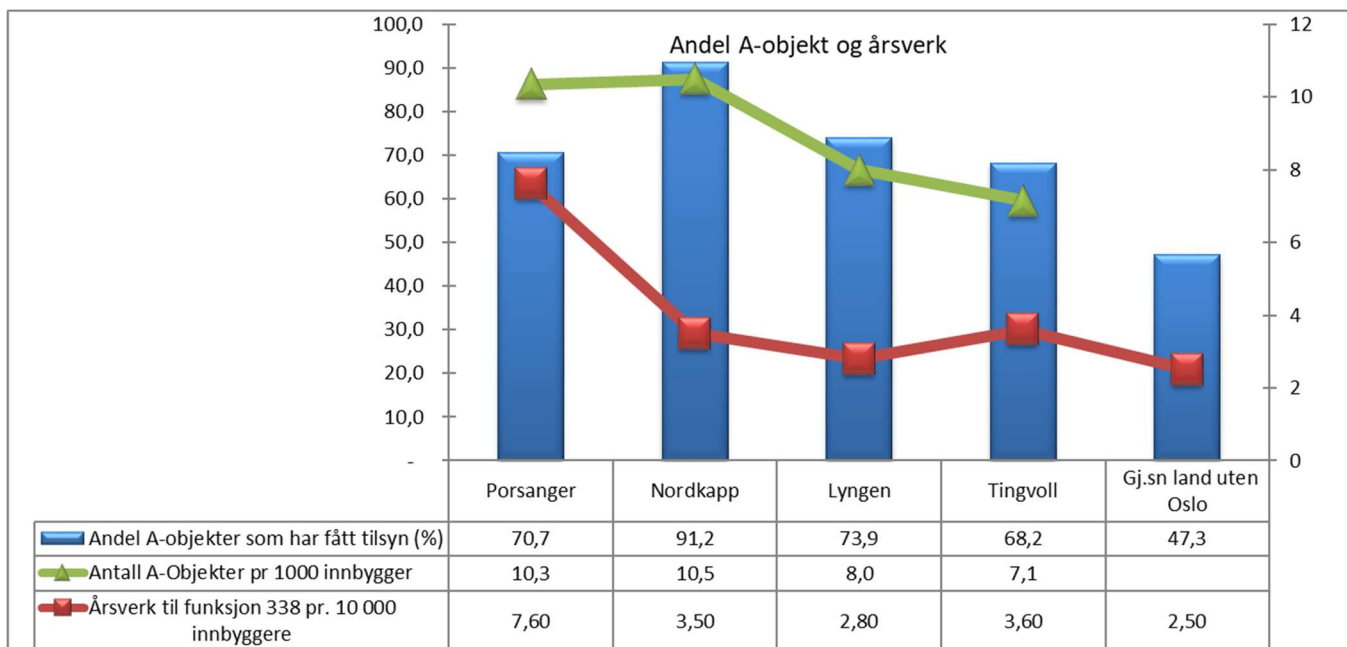

Diagram 10 – Andel A-objekter som har fått tilsyn og antal årsverk pr 1000 innbygger til forebygging av ulykker

Porsanger har 10,3 A-objekt pr 1 000 innbyggere (2016-tall). Dette er på samme nivå som Nordkapp, men noe høyere enn Lyngen og Tingvoll. Antall A-objekter som har

fått tilsyn i % er på nivå med Lyngen og Tingvoll, men lavere enn Nordkapp. Hvis vi derimot ser på antall årsverk til funksjon 338, pr 10 000 innbyggere så har Porsanger 7,6 årsverk. Dette er dobbelt så høyt som Nordkapp og Tingvoll og 3 ganger så høyt som Lyngen.

Ser vi isolert på årsverk feiere pr innbygger finner vi det samme bildet:

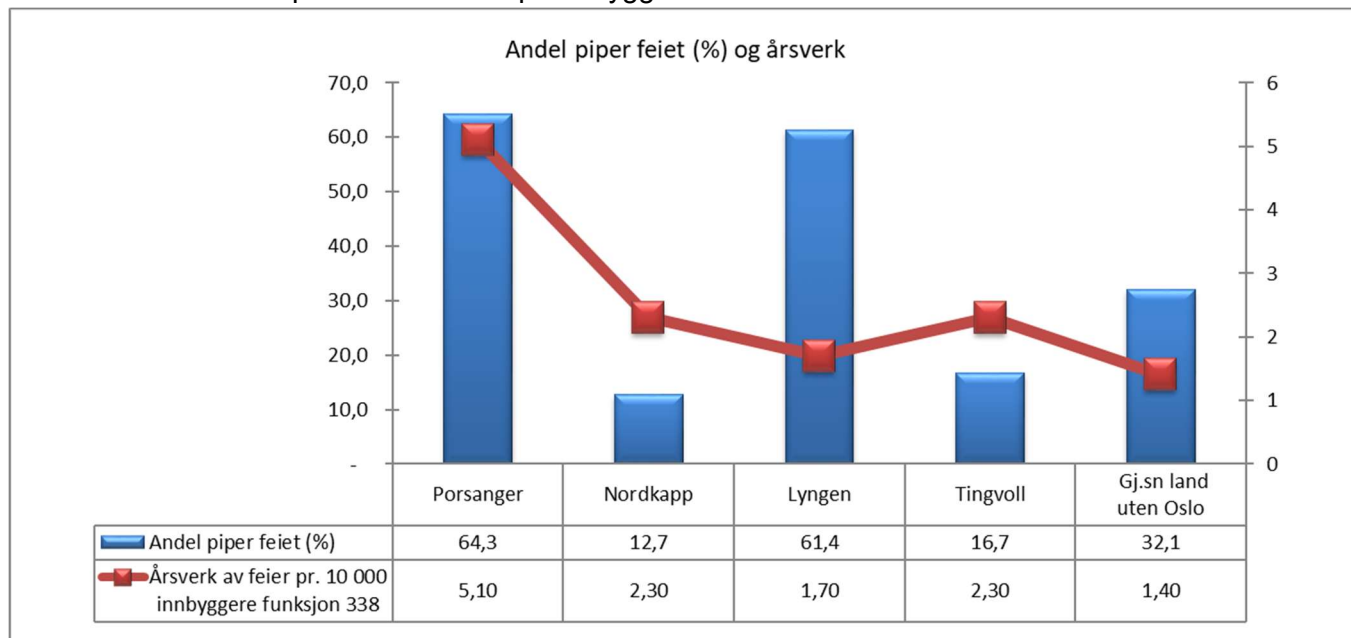

Diagram 11 – Andel piper feiet og andel årsverk per 1000 innbygger til forebygging av ulykker

Porsanger har klart høyest andel feiere med 5,10 årsverk pr 10 000 innbyggere. Nordkapp har 2,3 årsverk, Lyngen 1,7 årsverk og Tingvoll 2,3 årsverk. Landsgjennomsnittet er 1,4. Porsanger har marginalt høyest andel piper som er feiet siste år med 64,3 %. Lyngen ligger med en andel på 61,4 mens Nordkapp ligger lavest med 12,7 %.

Funksjon 339: Beredskap mot brann og andre ulykker

Diagrammet nedenfor viser den historiske utviklingen for funksjon 339 Brann og ulykkesvern:

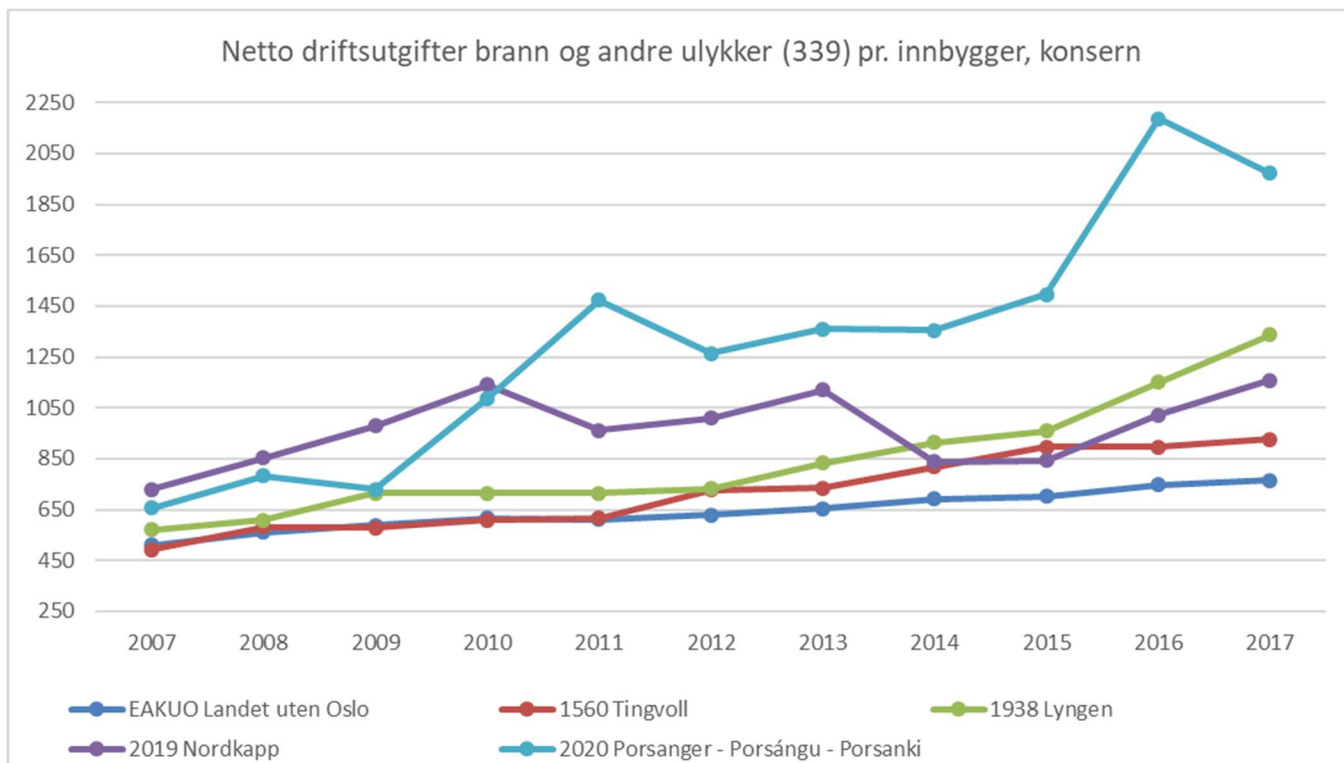

Diagram 12 – Tidsserie fra 2006 – 2013 for netto driftsutgifter pr innbygger for funksjon 339 beredskap mot brann og andre ulykker

Diagrammet over viser (som diagram 2) at kostnadsutviklingen på funksjon 339 har vært langt høyere i Porsanger enn for landsgjennomsnittet og øvrige kommuner i utvalget.

Hvordan er så bemanningen/årsverkene i forhold til ressursinnsatsen totalt sett?

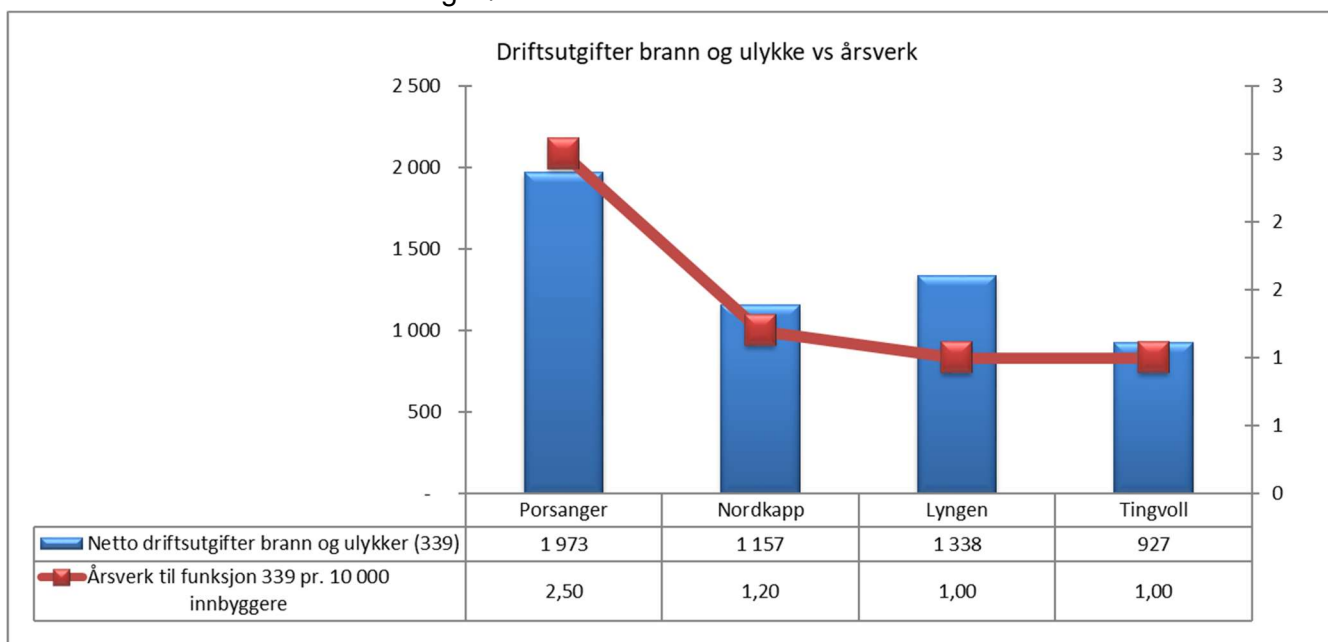

Diagram 13 – Netto driftsutgifter brann og Ulykkesvern (339) og årsverk til funksjon 339 per 10 000 innbyggere.

Som vi ser av diagrammet over er det en direkte sammenheng mellom netto driftsutgifter og antall årsverk. Porsanger kommune ligger klart høyest på netto driftsutgifter med kr 1 973 og har høyest antall årsverk pr 10 000 innbyggere med 2,5 årsverk. Lavest ligger Tingvoll med kr 927 pr innbygger og 1,0 årsverk pr 10 000 innbyggere. Nordkapp bruker kr 1 157 og har 1,2 årsverk pr 10 000 innbyggere. Det fremkommer ikke av KOSTRA hva som er årsaken til denne høye bemanningen i Porsanger.

7.4 Oppsummering - KOSTRA

KOSTRA-materialet viser at Porsanger kommune driver sin brann- og redningstjeneste med betydelig høyere kostnader enn gjennomsnittet for landet og de tre kommunene vi har sammenliknet med. Dette henger klart sammen med bemanningsgraden i tjenesten. Det fremkommer ikke av KOSTRA om dette skyldes behov eller en lokal prioritering som Porsanger kommune har gjort.

Porsanger kommune ønsker gjennom denne rapporten å se nærmere på om resultatene står i samsvar med ressursinnsatsen. Det er nødvendig å finne ut hva som kan være forklaringen på middels andel feide piper og tilsyn med A-objekter, når kommunen har høyere ressursinnsats enn de tre sammenliknede kommunene?

KOSTRA-analysen viser at kommunen har hatt en betydelig økning av utgifter fra 2010 til 2011. Dette har sammenheng med kommunestyrets vedtak om brannordning. Fra å ha vaktberedskap med frivillige mannskaper, ble ordning med dreiende vakt med fire deltidskonstabler innført. Dette er dagens organisering av beredskapsstyrken. I 2015 ble det tilsatt to nye feiere. Ny brannsjef ble ansatt i 2017. Kostnader til ny brannstasjon er også påløpt i de siste årene.

8 Utfordringene for Porsanger brannvesen

Vi har gjennom KOSTRA-analysen, dokumentgjennomgang og samtaler med ledere, medarbeidere og tillitsvalgt i brannvesenet, samt rådmann og kommunalsjef vurdert hva som er de viktigste utfordringene for Porsanger brannvesen ut fra dagens oppgaver, organisering, dimensjonering og økonomi.

Etter vår vurdering er forholdet mellom ressursinnsats og resultat i brannvesenet for svak. Kommunen har behov for kostnadsreduksjoner. Det er derfor nødvendig også å redusere kostnadene i brannvesenet. Dette må imidlertid skje på en slik måte at innbyggernes trygghet ivaretas; og innenfor gjeldende dimensjoneringskrav og kommunens egen risiko- og sårbarhetsvurdering.

Vi har i våre samtaler forespurt om forslag til innsparinger. Ledelse og ansatte mener at dagens beredskapsstyrke må opprettholdes. Kommunens ledelse mener at kostnadssituasjonen i brannvesenet, og forventninger om innsparinger i alle kommunes tjenesteområder, også krever reduksjoner i brannvesenet. I det følgende kapitlet omtaler vi nærmere aktuelle kostnadsreduksjoner. Kapitlet inneholder også andre tiltak for å øke effektiviteten og å styrke tilliten og omdømmet til brannvesenet.

Kommunen utfører feiertjenester for andre kommuner. Økte inntekter er et moment som flere har nevnt, og som vi også omtaler i neste kapittel.

9 Alternative tiltak

Formålet med denne gjennomgangen er å vise tiltak for å oppnå balanse mellom inntekter og utgifter ut fra dagens oppgaver og dimensjonering, samt eventuelle konsekvenser av framtidig utfordringer for brann- og redningstjenesten. Kommunen skal vurdere dimensjoneringen av sitt brannvesen og feiertjenesten ut fra risiko- og sårbarhetsvurderinger. Dette må derfor være et snarlig og viktig tiltak som danner grunnlag for videre vurdering av andre tiltak.

9.1 Ny risiko- og sårbarhetsanalyse

Porsanger brannvesens risiko- og sårbarhetsanalyse ble sist revidert i 2014. Kommunen bør gjennomføre en ny risiko- og sårbarhetsanalyse. Denne må danne grunnlag for dimensjonering og organisering av det forebyggende arbeidet og beredskapsstyrken. Det legges nå i større grad vekt på behovsrettet forebyggende arbeid. Dette forutsetter godt analysearbeid. Analysekompetanse er et kunnskapsområde under utvikling innen brann- og redning og kommunal kriseberedskap. Vi anbefaler at arbeidet gjennomføres med deltakelse fra aktuelle kommunale enheter. Dette slik at både brannvesen, beredskapsrådgiver, plan- og byggesak, helse og omsorg og ansvarlige for vann får god mulighet til å vurdere behov og foreslå løsninger. Vi har merket oss at samarbeid mellom brannvesenet og viktige samarbeidsparter internt i kommunen er svært begrenset. Dette anbefales

satt i bedre system. Arbeidet med ny risiko- og sårbarhetsanalyse bør være et tema for økt samarbeid.

Risiko- og sårbarhetsanalysen må inngå i sak til kommunestyret om kommunens prioritering av oppgaver innenfor forebyggende arbeid og dimensjonering av beredskapsstyrken etter lov og forskrift.

Inntil arbeidet er fullført, og vedtak i kommunestyret kan iverksettes, så kan andre tiltak som ikke berøres av ROS-analysen iverksettes.

9.2 Ledelse i brannvesenet

9.2.1 Antall lederstillinger

Kommunen har i dag tre lederstillinger i brannvesenet med 3 årsverk. Disse er:

Brannsjef	100 % årsverk
Overbrannmester, leder beredskap	100 % årsverk
Brannmester og leder forebyggende	100 % årsverk

Varabrannsjef er brannsjefens stedfortreder. Dette er en stilling som ifølge brannsjefen ikke er på plass pr. d.d.

Dette er stillinger som kreves etter dimensjoneringsforskriften. Stillingsandel beregnes ut fra innbyggertallet i kommunen. I Porsanger kommune med ca. 4000 innbyggere er kravet 20 % stilling til hver av de tre stillingene; totalt 60 % stilling. I DSBs veileder heter det at i mindre kommuner bør stillingsandelen kombineres og legges til samme person. Formålet med dette er å unngå at små delstillinger skal svekke kompetanse og kapasitet for å nå målsettingene med dimensjoneringskravet.

Porsanger kommune innfrir forskriftskravet om dimensjonering av lederstillingene. Kommunen kan redusere antall årsverk til ledelse av brannvesenet og fortsatt dekke kravet i dimensjoneringsforskriften. Det er en kommunal beslutning å bemanne og organisere brannvesenet for å utføre lovpålagte oppgaver og andre kommunale oppgaver. Dette må sees i sammenheng med andre oppgaver som er tillagt stillingene både i brannvesenet; og eventuelt i andre kommunale tjenesteområder.

I tillegg til kravet om stillingsandel etter folketall, stiller dimensjoneringsforskriften også kompetansekrav. Ut fra vår informasjon er kompetansekravet delvis dekket hos dagens stillingsinnehavere. Det er plan for etterutdanning for å dekke kravet.

En reduksjon fra tre til to lederstillinger i brannvesenet er mulig. Dette må vurderes nærmere i kommunen i forbindelse med oppfølgingen av denne rapporten. En måte å løse dette på er å ha:

- Brannsjef i 100 % stilling som også er leder for beredskap eller forebyggende.
- Overbrannmester i 100 % stilling som også er stedfortreder for brannsjef og leder for enten beredskap eller forebyggende.

Dette gir en innsparing på 1 årsverk. På årsbasis ca. kr. 600 000 i reduserte kostnader til lønn og andre personalkostnader.

KS-Konsulent mener en reduksjon fra tre til to lederstillinger i brannvesenet er et aktuelt tiltak for å redusere kostnadene. En nærmere vurdering av konsekvenser ved dette må skje i forbindelse med ny risiko- og sårbarhetsanalyse.

En eventuell endring i arbeidsforhold reguleres av lovgivning, avtaleverket og tilsettingsavtale. I stillingsbeskrivelsene framgår at stillingene som overbrannmester og brannmester er underlagt bestemmelser i ansettelses- og arbeidsreglementet i kommunen. Det framgår også at stillingene kan bli tillagt andre oppgaver for Porsanger kommune.

9.2.2 Organisering på ledernivå

Vårt inntrykk etter intervjuene er at organisering, planlegging og gjennomføring av arbeidsoppgaver veksler mellom å være godt organisert og å være preget av ad hoc-arbeid. I intervjuene omtales det at man ikke har tid eller at det er for få ressurser. Mange oppgaver synes å være prioritert lavt eller ikke prioritert. Vår erfaring er at arbeidsform og løsninger i slike tilfelle kan bli for personavhengige. Et kommunalt brannvesen skal skape trygghet hos innbyggerne, og ha som mål å forhindre tap av liv, helse og verdier. Å etablere felles og tillitsskapende arbeidsformer og løsninger må forventes. Brannvesenets omdømme bygges både ut fra hvor raskt de rykker ut til en brann eller hendelse, og ut fra kvalitet både på forebyggende arbeid og innsats ved hendelser.

Det holdes ikke faste ledermøter eller møter med tillitsvalgte. Det er ikke etablert faste møter med samarbeidsparter i andre kommunale enheter; som for eksempel plan- og byggesak og helse- og omsorg. En fast møtestruktur er ikke et mål i seg selv. Det er formålet og måloppnåelse som er viktig.

Det er utarbeidet stillingsbeskrivelse for brannsjefen. Stillingsbeskrivelsene for overbrannmester og brannmester er ikke oppdatert med hensyn til rapporteringslinjer. Instruksene gir inntrykk av at begge skal utføre mange av de samme oppgavene. Dette øker behovet for koordinering, risiko for dobbeltarbeid eller at oppgaver ikke blir utført.

Vi oppfatter at det er forventninger til brannsjefens ledelse, både fra kommunenivået og ledere og medarbeidere i brannvesenet, når han fra 01.04. er i full stilling.

KS-Konsulent anbefaler å utvikle en mer systematisk arbeidsform og møtestruktur internt i brannvesenet og overfor samarbeidsparter i kommunen. Stillingsbeskrivelsene for overbrannmester og brannmester bør oppdateres. Stillingsbeskrivelsen for brannmester bør suppleres med en lederavtale med mål- og resultatkrav. Vår oppfatning er at det er grunnlag for å oppnå effektivisering gjennom prioritering, bedre arbeidsflyt og organisering av arbeidet.

9.3 Forebyggende arbeid

9.3.1 Nasjonale krav til forebyggende arbeid

Forskrift om brannforebygging ble gjort gjeldende fra 1. januar 2016.

Forskriften skal bidra til å redusere sannsynligheten for brann, og begrense konsekvensene brann kan få for liv, helse, miljø og materielle verdier. Kommunen skal kartlegge sannsynligheten for brann og konsekvensene brann kan få for liv, helse, miljø og materielle verdier i kommunen. Kommunen skal herunder kartlegge utsatte grupper i kommunen som har en særlig risiko for å omkomme i eller bli skadet av brann, og brannobjekter der brann kan føre til tap av mange menneskeliv. Kommunen skal gjennomføre tiltak i samsvar med planen for det forebyggende arbeidet, og på bakgrunn av hendelser, bekymringsmeldinger og lignende som gir ny kunnskap om risikoen for brann.

Tilsyn etter brann- og eksplosjonsvernloven § 13 skal gjennomføres og prioriteres på bakgrunn av:

- a) risikoen for tap av liv og helse
- b) risikoen for tap av materielle og kulturhistoriske verdier
- c) risikoen for samfunnsmessige konsekvenser
- d) risikoen for brudd på forebyggende plikter
- e) effekten av tilsyn sammenlignet med andre brannforebyggende tiltak.

Tilsyn, risikoanalyse, dokumentasjon og oppfølging av avvik er oppgaver som er viktig for å sikre at huseiere og brukere av bygninger og lokaler selv tar ansvar for egen sikkerhet. Utsagnet «Folk er sitt eget brannvesen» er viktig ut fra huseieres og brukeres eget ansvar. Derfor er informasjon, motivasjon og kunnskapsformidling viktig. Brannvesenet fører også tilsyn med kommunale bygg.

Dimensjoneringsforskriftens § 3 – 2 sier: "Brannvesenets forebyggende avdeling skal være slik bemannet og ha slik kompetanse at de krav som stilles til brannvesenets gjennomføring av forebyggende og kontrollerende oppgaver oppfylles.

Det skal utføres minst ett årsverk brannforebyggende arbeid etter forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn pr. 10.000 innbyggere i kommunen eller brannvernregionen. Andre forebyggende oppgaver brannvesenet påtar seg vil kreve ytterligere ressurser."

Kommunene står fritt til å organisere det forebyggende arbeidet. Porsanger kommune har 3 959 innbyggere (SSB – per 3. kvartal 2018). Dette betyr et minimum på 0,4 årsverk. Minimumskravet for antall årsverk gjelder for kommunens forebyggende arbeid etter forebyggendeforskriften. Feieroppgaver kommer i tillegg. Forslag til ny dimensjoneringsforskrift viderefører dette kravet. Forebyggende arbeid utover dette krever et høyere antall årsverk.

9.3.2 Forebyggende arbeid i Porsanger kommune

Porsanger kommune oppgir i sin årsrapport til DSB for 2017 å bruke 1,0 årsverk til forebyggende arbeid uten feieroppgaver. Kommunen er derfor godt innenfor

minstekravet. I og med at det stilles krav til kompetanse innen forebyggende arbeid, så må vårt forslag om endring i antall lederstillinger sees i sammenheng med kompetansekravene. Leder for forebyggende bør også være den som innfrir kompetansekravet for forebyggende arbeid.

Bemanningen i det forebyggende arbeidet er brannmester, som leder forebyggende arbeid, og to feiere under utdanning til feiersvenn. Disse to har gjennomført teorien; og skal avlegge svenneprøve medio 2020. Leder for forebyggende er instruktør for feierne. Feierne har kommet så langt i utdanningen at de kan gjennomføre tilsyn under rådgivning av instruktør.

I forbindelse med første gangs feiing av fritidsboliger er en 50 % stilling i beredskap omdisponert til å være med feierne. Bakgrunnen for dette er brannvesenets HMS-krav om å være to feiere ved hver feiing for å sikre stigen.

I forskrift om brannforebygging § 15, Planlegging av det forebyggende arbeidet, heter det: «Kommunen skal fastsette satsingsområder og planlegge samarbeid og tiltak for å redusere den kartlagte risikoen for brann på en effektiv måte. Satsningsområdene og tiltakene skal prioriteres og begrunnes.»

Vårt inntrykk er at feiing og tilsyn har vært et høyt prioritert område. Øvrige forebyggende oppgaver har lavere prioritet. Dette synes å gå ut over arbeid med å registrere risikogrupper og å følge opp disse. Det er et svært begrenset samarbeid med kommunens helse- og omsorgstjeneste for å samhandle om dette.

Samarbeidet med plan og byggesak er svært begrenset. Et økt samarbeid kan omfatte og gi gevinster for gjensidig informasjonsutveksling for oppdatering og korrigerende av matrikkel, om bygninger som ikke er søkt om byggetillatelse eller oppført uten godkjenning.

Konsekvenser ved godkjenning av nye boliger og næringsbygg kan i gitte tilfelle påvirke krav til dimensjonering av beredskapen og dermed endret brannordning. Dette vil særlig gjelde særskilte brannobjekter med krav til innsatstid.

Brannvesenets deltakelse i utarbeidelse av kommunale beredskapsplaner og deltakelse i kommunens kriseledelse i henhold til kommunal beredskapsplikt, oppfatter vi er svært begrenset.

Oppfølging av avvik både på kommunens egne bygg og private bygninger følges opp i for liten grad. Ut fra vår vurdering må tilsynets formål være å forebygge brann ved at bygningseier selv tar ansvar for å rette opp avvik og mangler.

KS-Konsulent tilrår at det utarbeides en helhetlig plan for alle typer forebyggende arbeid, og at dette skjer i samarbeid med andre kommunale enheter og tjenesteområder. Planen må bygge på en risikovurdering. Videre anbefaler vi å prioritere tilsyn med særskilte brannobjekter og oppfølging av avvik på alle typer bygninger.

9.4 Feiing og tilsyn

I følge forskrift om brannforebygging skal forebyggende ressurser og kompetanse brukes der risikoen er størst. Feie- og tilsynshyppigheten skal skje ut fra behov etter en risikovurdering av alle skorsteiner og fyringsanlegg (Forskrift om brannforebygging § 17). Ved fastsettelse av behov for feiing vurderer man ikke de samme kriteriene som ved fastsettelse av behov for tilsyn, og av den grunn må man gjennomføre risikovurderinger både for pipe og fyringsanlegg. Hyppigheten for feiing og tilsyn fastsettes for hver skorstein og hvert fyringsanlegg. Det var tidligere en minimumshyppighet på hvert fjerde år.

Feiertjenesten skal dimensjoneres ut i fra behovet for feiing og tilsyn i den enkelte kommune.

9.4.1 Feiing og tilsyn i boliger

I kommunens resultatmål for 2018 heter det at «alle boliger skal ha tilbud om behovsprøvd feiing eller tilsyn». Ut fra vår informasjon har brannvesenet en praksis med tilbud om feiing en gang i året til alle boliger ut fra en generell behovsvurdering. Dette begrunnes i at det i kommunen på grunn av klima er en lang fyringssesong. Derfor tilbys alle huseiere med skorstein årlig feiing. Etter vår vurdering er det nødvendig å avklare hva kommunen legger i begrepet «behovsprøvd feiing og tilsyn». I forskrift om brannforebygging og DSBs veiledning forstås dette som en egen vurdering av hver skorstein og hvert fyringsanlegg. I stedet for å fastsette en fast frekvens for feiing eller tilsyn, eksempelvis hvert tredje år, kan man fastsette årstall for neste feiing/tilsyn på hver adresse med skorstein.

Kommunen har registrert 2800 skorsteiner på boliger, fritidseiendommer og andre bygninger. I 2017 ble det feid 1800 piper (Kommunens melding om brannvern til DSB). Dette er 64,3 % av alle piper. Den samme andelen som vår KOSTRA-analyse viser.

Arbeidet med å utvikle en mer systematisk behovsvurdering pågår. Slike vurderinger bygger på:

- Type skorstein (stålpipe, elementpipe, plassbygd pipe o.l.)
- Skorsteinens alder og befatning
- Type brensel
- Fyringsfrekvens
- Erfaring med skorsteinen ut fra tidligere feiing og inspeksjon
- Huseiers beskrivelse av bruk av ildstedene
- Konsekvenser ved eventuell brann

Det er eiers ansvar å holde skorstein og fyringsanlegg i forsvarlig stand. En risikoreduksjon skjer derfor i kombinasjon med feiing, tilsyn fra feiertjenesten og eier og brukers vedlikehold.

Feiing er risikoutsatt arbeid. Arbeidsgiver må ta nødvendige helse-, miljø- og sikkerhetshensyn. Feierne arbeider derfor to og to sammen; både for å vurdere risiko av stiger o.l., og å bistå hverandre i sikringsarbeid. Det er mange forhold som

påvirker tidsbruk på feiing og tilsyn. Vær og føre og huseiers tilstedeværelse og tilrettelegging er utenfor feiernes kontroll. Planlegging, informasjon, gjennomføring, registrering og oppfølging er ansvar for ledelse og medarbeidere. Kommunale tjenester ytes på oppdrag fra og overfor innbyggerne og må derfor utføres så effektivt som mulig. For å utnytte dagens tre feiere som jobber sammen, er det ønske om å ansette en feier til for å kunne ha to lag. Dette må sees i sammenheng med behovsvurdert dimensjonering av feiertjenesten.

KS-Konsulent anbefaler at kommunen fortsetter sin systematiske behovsvurdering og at denne fullføres for å gjennomføre en reell behovsprioritering av feiing og tilsyn. Når dette er fullført, tilrår vi å vurdere dimensjonering av feiertjenesten. Dette må sees i sammenheng med behovet for feiing og tilsyn med fritidsboliger, samt eventuelle salg av tjenester til andre kommuner. Ut fra den økonomiske situasjonen og sammenlikning med andre kommuners ressursinnsats og andel feide piper og tilsyn, må ytterligere kostnadsøkning unngås.

Det må også arbeides for at innbyggere, folkevalgte og kommunens ledelse og medarbeidere har en felles forståelse av begrepet behovsprøvd feiing og tilsyn. Informasjonstiltak kan være nødvendig for å lykkes med dette.

9.4.2 Feiing og tilsyn i fritidsboliger

Kommunenes ansvar for feiing av fritidsboliger ble innført i forskrift for forebyggende arbeid med virkning fra 01.01.2016. Kommunen har ca. 1040 fritidsboliger. Disse er lokalisert i to mindre hytteområder; og ellers med stor geografisk spredning og med til dels stor avstand mellom hyttene. En registrert fritidsbolig kan bestå av flere bygninger, skorsteiner og ildsteder.

Kommunen har startet tilsyn og feiing av fritidsboliger; og har per 01.12.18 gjennomført 259 feiinger og 259 tilsyn av fritidsboliger.

Arbeidet med å kartlegge behovet er planlagt å være ferdig etter to feiinger av hver skorstein. Ved første feiing skjer feiing og tilsyn av pipe, tilsyn med ildsteder og registrering av bruksfrekvens av hytta og hvor mye det fyres. Ved neste feiing registreres sotmengde og andre forhold; og ut fra dette bestemmes framtidig behov for feiing. Denne arbeidsformen er grundig og bygger på feiernes fagkompetanse.

KS-Konsulent oppfatter at denne arbeidsformen bør videreføres inntil alle fritidsboliger er kartlagt og risikovurdering er ferdig. Ut fra dette bestemmes tidspunkt for neste feiing. Eiernes beskrivelse av sin bruk av hytta må få stor vekt når feiebehovet fastsettes. Noen hytter blir aldri brukt, noen blir brukt noen dager i året; mens andre brukes som sekundærbolig. Dette må derfor få betydning for behovsvurderingen. Vi antar at dette vil ha stor innvirkning på antall årlige feiinger av fritidsboliger uten at dette går ut over sikkerheten.

KS-Konsulent anbefaler å fullføre påbegynt første gangs feiing, tilsyn og kartlegging. Ut fra dette gjøres en behovsvurdering av framtidig feiing og tilsyn av fritidsboliger. Når dette er fullført, tilrår vi å vurdere dimensjonering av feiertjenesten. Dimensjoneringen av feiertjenesten bør være ferdig slik at budsjettmessige konsekvenser blir tatt med i budsjettet for 2020.

9.4.3 Avgift for feiing og tilsyn

Kommunestyret har i henhold til brann- og eksplosjonsvernloven § 28 hjemmel til å fastsette lokal forskrift om gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn med fyringsanlegg. Det er opp til kommunen hvorvidt den ønsker å ha samme gebyrsats for alle, eller om man ønsker å differensiere størrelsen avhengig av hyppighet, fyringsanlegg, boligtype eller lignende. Kommunens samlede gebyrinntekter kan kun dekke de utgiftene kommunen har for å utføre tjenesten – selvkostprinsippet.

Feieavgiften for 2018 var kr. 1097,50 inkl. mva., og for 2019 er denne på kr. 1135,00 inkl. mva. Det er lik feieavgift for boliger og fritidsboliger.

Fastsetting av avgiften har fått stor oppmerksomhet i mange kommuner etter at det ble krav om feiing og tilsyn av fyringsanlegg i fritidsboliger. Porsanger kommune har også fått oppleve dette, og bør i sammenheng med dimensjoneringen av feiertjenesten vurdere beregningen av avgiften. Vi er kjent med at kommunen har en gjennomgang av selvkostberegningene sine. Vi går derfor ikke nærmere inn på dette.

En avgift for en kommunal tjeneste sees av innbyggere og eiere av fritidseiendommer i sammenheng med tjenestens kvalitet og frekvens. God informasjon om lovkrav og tjenestens innhold og betydning påvirker folks forståelse og aksept av avgiften.

Arbeidet kommunen er pålagt i henhold til forskrift er å feie piper og å føre tilsyn med fyringsanlegg i boliger og fritidsboliger. Feie- og tilsynsavgift er derfor mer dekkende begrep. En differensiering som tar hensyn til ulike kostnader ved tjenestene, kan være:

Feie- og tilsynsavgift – bolig

Feie- og tilsynsavgift – fritidsbolig

KS-Konsulent anbefaler at kommunen vurderer å bruke en annen betegnelse på avgiften og å innføre differensierte avgifter.

9.4.4 Feiing og tilsyn i nabokommuner

Porsanger kommune har avtale om feiing og tilsyn med fyringsanlegg i Måsøy kommune. Det er en oppfatning av at dette er en god avtale for Porsanger kommune. Vi har ikke utført beregninger for å vurdere forholdet mellom avtalt pris og Porsangers reelle utgifter. Vi anbefaler imidlertid å beregne alle faktiske kostnader før eventuell ny avtale inngås. Dette har sammenheng med at salg av tjenester ikke skal være konkurransevridende overfor eventuelle andre leverandører av feiertjenester og at Porsanger kommune ikke skal subsidiere nabokommuner. Som nevnt, gjennomgår kommunen selvkostberegningene, og det er naturlig å vurderer om alle kostnader til lønn, drift og vedlikehold av lokaler, biler og utstyr er tatt med i prisen til Måsøy kommune.

Kommune har hatt avtale med Lebesby kommune om feiing. Lebesby kommune har forespurt om ny avtale for 2019. I brannvesenet er det et argument for å inngå avtale og at dette også gir muligheten for å ansette en ny feier i 100 % stilling.

Porsanger kommune bør se positivt på at de har en feiertjeneste som kan utføre tjenester i nabokommuner. Det er et nasjonalt ønske om mer samarbeid mellom de kommunale brannvesen. Dette er eksempel på samarbeid om viktig brannforebyggende oppgaver. Det oppfattes også som positivt fra de ansatte å kunne utføre denne typen oppdrag.

KS-Konsulent mener at kommunen bør se positivt på denne typen forespørsler fra nabokommuner. Som nevnt ovenfor må dette være fullt ut betalt av hver kommune, og ikke påføre Porsanger økte kostnader. Vi mener også at kommunen må veie denne begrunnelsen opp mot egen kapasitet til å utføre øvrige lovpålagte og kommunalt prioriterte oppgaver. Det må derfor ikke tilsettes flere feiere før egen dimensjonering er vurdert.

Ved eventuelt salg av tjenester må Porsanger kommune sikre langsiktige og forutsigbare avtaler med kommunene. KS-Konsulent anbefaler at Porsanger innleder drøftinger med aktuelle nabokommuner om salg av feiertjenester. Dette bør kunne ut i forpliktende intensjonsavtaler som grunnlag for dimensjoneringen av feiertjenesten.

9.5 Beredskap - brannordningen

9.5.1 Nasjonale krav og utviklingstrekk

Dimensjoneringsforskriften stiller krav til brannvesenets beredskapsstyrke. For Porsanger gjelder: «I spredt bebyggelse og i tettsteder med inntil 3.000 innbyggere kan beredskapen organiseres av deltidspersonell uten fast vaktordning. Til tider hvor det ikke kan forventes tilstrekkelig oppmøte ved alarmering skal det opprettes lag med dreierende vakt.» (§ 5-3 Vaktberedskap)

Brann- og redningstjenesten gjennomgår en betydelig utvikling. Nedenfor nevner vi noen viktige tema for beredskap.

Utstyrsutviklingen går med stormskritt og oppdragsporteføljen endrer seg. Dette stiller større krav til spisskompetanse og allsidighet. Det nye nødnettet har også vært et viktig løft for nødetatene, og her tas digitale verktøy i bruk i førstelinja i stadig større grad.

Det er en utvikling med etablering av fagansvarlige innen de mange fagområdene den operative virksomheten skal dekke. Dette er vesentlig for å lykkes i oppdragsløsningen.

Utviklingen i hendelser gir mulighet for bruk av såkalte framskutte enheter; dvs. små brannbiler utstyrt for ulike typer hendelser der røykdykkeutstyr, tankbil eller

høydeutstyr ikke er nødvendig. De kan ha et mannskap på to personer som kan løse en rekke oppdrag på en ressursbesparende måte.

Det har de siste årene vært en økt oppmerksomhet på HMS for den operative virksomheten. Dette har gitt seg utslag i bedre personlig utstyr og tryggere rutiner. På bakgrunn av ny forskning foregår denne utviklingen kontinuerlig.

110-sentralen har over hele Norge plikt til å alarmere det brannvesen som er nærmest hendelsen uavhengig av kommunegrenser. Formålet er å sikre innbyggernes liv, helse og verdier.

Det forventes et samarbeid mellom brannvesen og andre aktuelle samarbeidsparter. Det er samarbeidsavtaler mellom Porsanger brannvesen og Kvalsund Brannvesen og Nordkapp brannvesen. Det er bistandsavtale med Avinor - Lakselv lufthavn - Banak.

9.5.2 Vaktberedskap – Porsanger

Kommunens vaktberedskap er vedtatt med bakgrunn i risiko- og sårbarhetsanalyse i 2011. ROS-analysen ble oppdatert i 2014.

Dagens vaktberedskap er deltidssstyrker med dreierende vakt. Det er fire vaktlag med hver tre brannkonstabler/røykdykkere og en utrykningsleder. Dette gir en samlet innsatsstyrke på 16 personer. Fem av de heltidsansatte er også en del av vaktstyrken. Deltidsmannskapet er hver tilsatt i 2,19 % stilling. Det er krav om at mannskapet på sin vakt skal være på brannstasjonen innen 4 minutter på dagtid, og 6 minutter på natt fra alarm er mottatt. Det stilles også fysiske krav og krav til kompetanse. Formell kompetanse kan tilegnes ved opplæring etter tilsetning.

Kommunen kan ut fra minimumskravet ha deltidsmannskap uten dreierende vakt.

Blant brannmannskapene vi har intervjuet er erfaringene gode med dagens organisering. De fraråder å senke nivået på dagens vaktberedskap. Dette har sammenheng med at frammøtet ved alarmering er stabilt og sikkert slik at man kan rykke ut med et fullt vaktlag. Kompetansen har økt gjennom kurs, øvelser og erfaring. Styrken har vært forholdsvis stabil med lav turnover og det har vært lett å rekruttere. Det omtales at det har blitt vanskeligere å rekruttere til dagens organisering, og at det kan forverres ved en vaktstyrke uten dreierende vakt.

Begrunnelsen for å velge en slik løsning er også for å sikre tilstrekkelig kapasitet ved utrykning til andre deler av kommunen eller ved flere samtidige hendelser.

Ut over den faste lønna i deltidstilling har mannskapet krav på lønn ved utkalling utenom sin vaktuke. Det er brannsjefen som bestemmer rutiner for alarmering. Det oppfattes at 110-sentralen følger kommunens rutiner godt. Det er utarbeidet rutiner for å redusere alarmering ut over mannskapet som har ukevakt. En eventuell

innsparing kan være ved å endre varslingsrutinene slik at omfanget av full alarmering reduseres ytterligere.

I dag disponerer hvert mannskap sin varslingsradio koblet til nødnettet. Det vil være en kostnadsreduksjon på antall radioer, lisenser og kompensasjon for å være tilknyttet varslingen. Varslingsradio foreslås benyttet bare av mannskap på vakt. Varsling til mannskap som har ukevakt vil skje til varslingsradio, mens alarmering av øvrige mannskap ved behov kan skje via mobiltelefon. Før disse kan være i innsats, må de ha radioutstyr som kreves for innsatspersonell. Dette må finnes på brannstasjonen. Mannskapet må møte på brannstasjonen for å rykke ut med godkjent radiosamband og personlig verneutstyr på samme måte som i dag. En slik endring vil gi årlige innsparinger, men kan også svekke beredskapen ved at frammøte ved full alarm ikke mottas av alle.

9.5.3 Overordnet vakt

Som omtalt under kapitlet om statlig tilsyn har ikke kommunen dokumentert at den har dreierende overordnet vakt slik kravet er for tettsteder med mer enn 2 000 innbyggere. Det stilles også kompetansekrav til overordnet vakt. Dette kravet er, slik vi får oppgitt, ikke dekket hos dagens ledere i brannvesenet.

I en del kommuner etableres dreierende overordnet vakt sammen med flere kommuner. Ut fra avstander i regionen, er ikke dette en optimal løsning. Samtidig er det ingen forutsetning at overordnet vakt alltid må være på hendelsesstedet. Overordnet vakt skal også ivareta eventuelle flere samtidige hendelser. Fellesordninger for overordnet vakt vil kunne gi økt faglig kompetanse for de lederne som deltar i vakten. Eventuelt samarbeid med andre kommuner omtales i kapittel 10.

Etablering av tilfredsstillende løsning for overordnet vakt kan medføre økte kostnader.

9.5.4 Dagtidansatte

Brannvesenet har følgende dagstidsbemanning:

Brannsjef	100 % årsverk
Overbrannmester, utrykningsleder og leder beredskap	100 % årsverk
Brannmester, utrykningsleder og leder forebyggende	100 % årsverk
Feier	100 % årsverk
Feier	100 % årsverk
Medarbeider – bistand ved feiing (midlertidig)	50 % årsverk

Den midlertidige stillingen i 50 % er et vikariat mens brannsjefen har 50% permisjon. Det er oppgitt at denne stillingen er avvirket i januar 2019. Stillingen har blant annet blitt disponert til sikring av stiger ved feiing. Det ble oppgitt at man ikke fikk tilstrekkelig gevinst av stillingen. Dette er erfaringer som må tas med ved framtidig planlegging og koordinering.

De fem heltidsansatte inngår i vaktlag og må i sin vaktuke (hver 4. uke) være inntil 4 minutters kjøretid fra brannstasjonen. Dette medfører i praksis at oppgaver i vaktukene utføres i sentrum av Lakselv og på brannstasjonen. Dette kan gi en redusert fleksibilitet for å prioritere andre oppgaver. På den annen side kan det gi gode muligheter for å samarbeide med andre kommunale enheter.

Vi har tidligere omtalt mulig reduksjon av antall ledere fra tre til to. Eventuelle endringer innen feiertjenesten må først skje etter en risiko- og sårbarhetsvurdering.

9.6 Øvelser

Øvelser er viktig for å ha en kvalitativ god måte å løse oppdrag på. Det er ikke lenger tilstrekkelig å komme raskt fram; det etterspørres stadig oftere hvordan oppdraget ble løst.

Brannvesenet har fulgt opp avvik etter tilsynet fra DSB. Det er nå et forutsigbart system for øvelser, disse dokumenteres og følges opp. Øvelsene er lagt opp slik at de også rutinemessig har gjennomgang av slukke- og redningsutstyr og personlig verneutstyr.

Det er årlig 42 timer øvelse for hvert brannmannskap. Til sammen er dette ca. 700 timer per år.

9.7 Andre kommunale oppgaver

Brannvesenet utfører i dag ikke andre kommunale oppgaver enn det som er lovpålagt eller naturlig hører hjemme i et brannvesen. I brannvesen med kasernert vakt er det vanlig å utføre andre kommunale oppgaver; likevel slik at det ikke skal gå ut over beredskapen og lovpålagte oppgaver.

Vi har tidligere anbefalt å redusere antall lederstillinger fra tre til to. Dersom dette ikke gjennomføres, bør det vurderes om brannvesenet skal utføre faste oppgaver for andre kommunale enheter. Ved en slik løsning må dette gjøres slik at det er tydelig hvilke oppgaver det gjelder, hva som er krav til tjenestenes kvalitet og når de skal utføres. Forutsigbarhet både for ledere og de medarbeiderne som skal utføre oppgaven er nødvendig.

Alle kommunalt ansatte har sitt tjenestested, og kan bli tillagt å utføre andre oppgaver i kommunen.

9.8 Brannstasjon, biler og utstyr

Kommunen har ny brannstasjon med lokalisering som dekker krav til innsatstider i Lakselv tettsted. Biler og utstyr holdes godt vedlike. Levetiden forlenges, og utstyret er til enhver tid i orden.

Det er ingen plan for fornyelse av biler og utstyr koblet til kommunens økonomiplan og budsjettarbeid. En slik investeringsplan vil skape bedre forutsigbarhet og sikre at utstyr fornyes med jamne mellomrom.

Tidsbruk til vedlikehold av utstyr er vanskelig å vurdere opp mot andre viktige oppgaver. I samtalene framkommer at fredager brukes til renhold og vedlikehold av biler og utstyr. Det er mange av de ansatte som deltar i dette. Vi anbefaler at samlet tidsbruk på vedlikehold, interne oppgaver, feiing og forebyggende oppgaver tas med i en samlet prioritering av brannvesenets oppgaver. Også vedlikehold må være en del av de risikobaserte prioriteringene.

9.9 Arbeidsmiljøet

Verneombudet informerte om situasjonen ved det fysiske arbeidsmiljøet vedrørende rene og urene soner på brannstasjonen og en av feiebilene. Dette gjelder både bygningsforhold, utstyr i bil og overholdelse av rutiner. Dette er saker som må følges opp av brannsjef i samarbeid med verneombud og tillitsvalgt.

I samtalene framkom det at det psykososiale arbeidsmiljøet bør vurderes gjennom en arbeidsmiljøundersøkelse. KS-Konsulent anbefaler at kommunalsjef, brannsjef, verneombud og tillitsvalgt drøfter arbeidsmiljøet og vurdere aktuelle tiltak. Noen ganger er en kartlegging ved en arbeidsmiljøundersøkelse riktig, andre ganger vil det å arbeide med aktuelle problemstillingene snarest mulig være det beste.

10 Interkommunalt samarbeid

I dimensjoneringsforskriften §4-1 står det: «*Kommunen skal søke samarbeid med andre kommuner og beredskapsorganisasjoner for best mulig å utnytte ressursene i regionen.*» Porsanger har samarbeidsavtaler med Nordkapp og Kvalsund.

Det dannes stadig flere interkommunale brannvesen i Norge. Det er nasjonale forventninger om samarbeid mellom brannvesen. Brannstudien fra 2013 anbefalte større brannvesen. Det er fastslått at det er kommunene som bestemmer sin organisering av brannvesenet. Kommunen bør ta hensyn til utviklingen i retning av mer samarbeid mellom kommuner om brann- og redning.

For Porsanger kan et samarbeid videreføres i form av salg og kjøp av tjenester etter modell av dagens salg av feiing og tilsyn med fyringsanlegg. Dette reguleres gjennom privatrettslige avtaler mellom kommunene.

Et samarbeid kan også være å ha felles lovpålagte stillinger som brannsjef, leder for forebyggende arbeid og leder for beredskap, samt dreierende overordnet vakt. Dette innebærer at stillingsinnehaverne er ansatt i en av kommunene, og de andre kommunene kjøper disse tjenestene. Delegering av brannsjefens myndighet må skje fra kommunestyrene.

Dette reguleres best gjennom avtaler mellom partene. Ved slikt samarbeid kan det imidlertid være aktuelt at flere kommuner stiller med personalressurser; for eksempel til dreierende overordnet vakt. Samarbeidet må ha et budsjett som vedtas i hver kommune og med en forholdsmessig fordeling av kostnadene. Kostnader og kostnadsfordeling nedfelles i samarbeidsavtalen.

Et mer omfattende samarbeid er å etablere et nytt, felles interkommunalt brannvesen. Dette kan organiseres på ulike måter. Interkommunalt selskap i henhold til lov om interkommunale selskap er mye benyttet for brannvesen. I et interkommunalt selskap får kommunestyrene god mulighet til eierstyring gjennom representantskapet.

Ved et interkommunalt selskap vil de deltakende kommunene være én brannvernregion. Kommunene vil kunne ha en felles risiko- og sårbarhetsanalyse innenfor brannvernregionen. Ut fra denne vedtas bemanning og organisering av beredskapsstyrken. Krav til innsatstider vil i liten grad endre behovet for antall og lokalisering av brannstasjoner, samt antall mannskap i beredskapsstyrken.

Porsanger kommune bør vurdere om de er best tjent med på lang sikt å forbli ett brannvesen, selge og/eller kjøpe tjenester fra en eller flere andre kommuner eller å gå sammen om et interkommunalt brannvesen. Et felles brannvesen for Midt-Finnmark er en mulig geografisk avgrensing.

11 Anbefaling

Vi har ovenfor gitt anbefalinger direkte knyttet til ulike tema som bør følges opp i brannvesenet. I dette kapitlet er anbefalingene på kommunenivået.

KS-Konsulent anbefaler kommunen snarest mulig å starte arbeidet med en ny risiko- og sårbarhetsanalyse. Denne bør bygge på forskrift og anbefalt metodikk for risikobasert brannforebyggende arbeid. Dette må også omfatte hyppighet på feiing av skorsteiner og tilsyn med fyringsanlegg både i boliger og fritidsboliger. En eventuell endring av vaktberedskap kan først gjøres når risiko- og sårbarhetsanalysen er gjennomført.

Kommunen bør vurdere om den ønsker å selge feie- og tilsynstjenester til nabokommuner. Ved eventuelt salg av tjenester må det inngås forpliktende intensjonsavtaler som grunnlag for kommunens dimensjonering av feiertjenesten. Hvis kommunen ønsker å selge tjenester, må det inngås forutsigbare og langsiktige avtaler.

Kommunen bør gjennomgå lederbemanningen, klargjøre ledernes roller, utarbeide og inngå lederavtale med brannsjefen. En reduksjon i antall ansatte i ledelsen mener vi kan skje før ny risiko- og sårbarhetsanalyse er gjennomført. Likevel bør dette skje slik at vaktberedskapen opprettholdes.

Tema knyttet til fysisk og psykososialt arbeidsmiljø er et lederansvar for brannsjef og brannvesenets ledelse. Kommunalsjefen bør være støtte for brannsjefen i dette arbeidet.

Kommunen bør etablere et økt samarbeid mellom aktuelle enheter om krise-, brann- og skadeforebyggende arbeid. Initiativet bør være hos rådmann og kommunalsjef for kommunalteknikk og beredskap.

Kommunen bør se nærmere på om et interkommunalt samarbeid om brann- og redningstjenestene kan etableres. Ut fra nabokommuners interesse for kjøp av feie-

og tilsynstjenester, mener vi at det bør være grunnlag for å drøfte et utvidet interkommunalt samarbeid. Porsanger kommune anbefales å ta initiativ overfor nabokommuner.

12 Kilder

- Økonomiplan for Porsanger kommune 2014 – 2017
- Brannordningen for Porsanger kommune – dokument fra brannsjefen datert 14.01. 2011
- Saksframlegg for kommunestyret 10.02. 2011; sak 2011/142-1/ -
- Risiko- og sårbarhetsanalyse – brann- og redningstjeneste i Porsanger kommune, datert 29.10.10
- Risiko- og sårbarhetsanalyse – 110-sentralen i Porsanger kommune, datert 17.11.10
- Risiko- og sårbarhetsanalyse – forebyggende avdeling - feier i Porsanger kommune, datert 29.01.13
- Tilsynsrapport etter DSBs tilsyn i Porsanger kommune 28.08.2015, datert 12.11.15
- Kommunens tilbakemelding på tilsynsrapporten til DSB, datert 13.02. og 27.04.16
- Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) av 14. juni 2002 nr. 20
- Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen (dimensjoneringsforskriften) av 26. juni 2002
- Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn.
- Brannstudien - Rapport fra arbeidsgruppe som har vurdert brann- og redningsvesenets organisering og ressursbruk -
- Framtidens brann- og redningsvesen – NTNU Samfunnsforskning Rapport 2013 – på oppdrag for KS